

ПО-СПРАВЖНЬОМУ ЗМІНА КЛІМАТУ ПОЧИНАЄТЬСЯ ПІСЛЯ 1,5 ГРАДУСІВ

Поступово стає зрозуміло, яким може бути цей поріг

стр. 38

GreenNews

**ВПЕРШЕ В
ЕНЕРГЕТИЧНОМУ
БАЛАНСІ ЄВРОПИ ВІТРУ
БІЛЬШЕ, НІЖ ГАЗУ**

стр. 4

GreenNews

**ЕКОЛОГІЧНИЙ ДОГОВІР
ДЛЯ УКРАЇНИ, ЯК НОВИЙ
МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ
ДОВКІЛЛЯ**

стр. 7

GreenNews

**УКРАЇНА НЕ
ВІДМОВЛЯТИМЕТЬСЯ
ВІД АГРАРНИХ
СУБСИДІЙ ЄС**

стр. 9

GreenNews

**ЄС ХОЧЕ СКОРОТИТИ
ВИКИДИ ВУГЛЕЦЕВОГО
ГАЗУ НА 90 % ДО 2040 РОКУ**

стр. 28

GreenNews

**УКРАЇНА СПІЛЬНО З
WWF РЯТУЄ ПОПУЛЯЦІЮ
НАЙБІЛЬШОЇ НАЗЕМНОЇ
ТВАРИНИ**

стр. 37

GreenPost – інформаційно-аналітичне видання,
метою якого є популяризація й розвиток еко-
культури, законодавчих та функціональних
норм екології України

#ECO LIFE STYLE
це актуально!

Українські та міжнародні заходи, які відбудуться найближчим часом. Наукові, комунікаційні бізнес-події та інновації. Обмін досвідом експертів у сегменті еко-трендів.

27.02

«BLACK SEA GRAIN. EUROPE»

Міжнародна конференція

Коли: 27 - 28 лютого 2024 року

Місце проведення: Чехія, м. Прага, Kongresov 1, 140 69 Praha 4-Nusle, Corinthia Hotel

Про захід: 20-та міжнародна конференція Black Sea Grain. Europe відбудеться у столиці Чехії, Празі, та буде спільно організована компанією “УкрАгроКонсалт”. Конференція об’єднає ключових учасників зернового та олійного секторів, представників agri-food, трейдерів, логістів, банків, інвестиційних фондів, органів державної влади та галузевих асоціацій.

Мета заходу: Конференція також відзначить свій ювілей, співпрацюючи з 8-ю Біржою Prague Karlsbourse. Це сприятиме більш тісній співпраці українських та європейських операторів, знаходженню нових шляхів ведення зернового бізнесу та спільними зусиллями реагування на постійні ринкові зміни. Головна мета заходу - налагодження ефективної взаємодії в ланцюгах поставок товарів, які починаються в Україні та розвиваються в глобальному масштабі.

Контакти для довідок: +380992207242, uac-info@ukragroconsult.org

13.03

«HORTEX VIETNAM 2024»

Виставка та конференція

Коли: 13 березня 2024 року

Місце проведення: В’єтнам, Хошимін, Saigon Exhibition & Convention Center (SECC)

Про захід: HortEx Vietnam - це перша спеціалізована виставка та конференція з садівництва та технологій вирощування та переробки квітів у В’єтнамі. Започаткований у 2018 році, HortEx Vietnam вже успішно провів чотири виставки, включаючи одне цифрове видання з 2018 по 2021 рік. Протягом цього періоду заходу взяли участь 439 компаній, а число відвідувачів перевищило 13 836 осіб, представників як з В’єтнаму, так і інших країн. HortEx Vietnam став платформою для обміну інноваціями та знайомством із передовими технологіями у сфері садівництва та цвітарства.

Мета заходу: Галузі садівництва та цвітарства є одними з найбільш перспективних секторів економіки В’єтнаму, і HortEx Vietnam створює неперевершену можливість для учасників зустрітися з ключовими гравцями ринку. Виставка надає учасникам можливість зміцнити цінні контакти з клієнтами та партнерами, дослідити потенціал зростаючого ринку, а також ознайомитися із передовими технологіями та трендами у сфері садового господарства. Завітайте на HortEx Vietnam, щоб взяти участь у динамічному обміні ідеями та знаннями, сприяти розвитку галузі та впровадженню новаторських рішень у садівництві та цвітарстві.

3 питань реєстрації: +84-838427755, e-mail: info@veas.com.vn, www.veas.com.vn

27.03

«LIVESTOCK VIETNAM 2024»

Виставка та конференція

Коли: 27 - 29 березня 2024 року

Місце проведення: Хошимін, В’єтнам, Saigon Exhibition & Convention Center (SECC)

Про захід: Livestock Vietnam 2024 - це великий і впливовий захід, який відбудеться з 27 по 29 березня 2024 року в Сайгонському виставковому і конференц-центрі (SECC) у 7-му окрузі Хошиміна, В’єтнам. Очікується участь понад 150 авторитетних дистриб’юторів з 20 країн та понад 5000 учасників. Захід надасть унікальні можливості для встановлення прямих бізнес-контактів через більше 500 зустрічей B2B. Програма семінарів охопить найважливіші теми у галузі животноводства та сільського господарства. Не пропустіть шанс отримати незабутні враження, обмінятися думками з колегами та відкрити нові перспективи для вашого бізнесу.

Мета заходу: Проведення Livestock Vietnam 2024 з метою збільшення міжнародного співробітництва та обміну найновішими досягненнями в галузі животноводства, кормів, здоров’я тварин, молочної та м’ясопереробної промисловості у В’єтнамі, сприяння розвитку сільського господарства та вирощування ефективних масових культур.

Контакти для довідок: +842838488561, +842838488564, info@veas.com.vn

23.04

«CONNECTING GREEN HYDROGEN MENA 2024»

Конференція

Коли: 23 - 25 квітня 2024 року

Місце проведення: Дубай, Об’єднані Арабські Емірати, Конференц-центр Madinat Jumeirah

Про захід: Connecting Green Hydrogen MENA 2024 надає унікальну платформу для лідерів галузі, експертів та ентузіастів, щоб зібратися разом, щоб спілкуватися, вчитися та демонструвати останні досягнення в технології екологічного водню. Конференція пропонує унікальну можливість для учасників обмінюватися досвідом, вивчати нові технології та встановлювати важливі партнерства у сфері зеленого водню. Очікується, що участь у цьому глобальному зібранні візьмуть понад 3000 осіб, які приймають рішення, міністрів енергетики та директорів з понад 50 країн.

Мета заходу: Метою “Connecting Green Hydrogen MENA 2024” є сприяння обміну найкращими практиками, розвиток інновацій та формування стратегій, спрямованих на створення ефективних та стійких енергетичних систем на основі зеленого водню. Крім того, захід сприяє залученню інвестицій у відновлювану енергетику та підтримує співпрацю між урядами, промисловими лідерами та громадськістю для досягнення спільних цілей зменшення викидів парникових газів.

3 приводу реєстрації: +442078587555, +442078587575, uksales@jumeirah.com

Новини, пропозиції, українські та міжнародні процеси, які впливають на розвиток екологічних трендів, сприяють формуванню еко-культури суспільства. Завжди актуально!

БІЛЬШІСТЬ НАСЕЛЕННЯ СВІТУ ГОТОВА ВИТРАЧАТИ 1 % ДОХОДУ НА ЗАХИСТ КЛІМАТУ

Вища готовність також може бути наслідком загалом сильнішої тенденції відповідати ствердно під час опитувань

69 % населення світу заявили, що готові щомісяця витрачати 1 % свого сімейного доходу на захист клімату. Такими є результати нещодавнього дослідження Боннського університету, для якого було проаналізовано відповіді майже 130 000 людей віком від 15 років зі 125 країн світу, розповідає Die Zeit.

Згідно з дослідженням, 86 % респондентів заявили, що люди в їхніх країнах повинні намагатися щось робити з глобальним потеплінням. У 119 з 125 країн понад 2/3 респондентів досі підтримують цю ідею. Переважна більшість — 89 % — закликають свої уряди до більш рішучих дій проти зміни клімату.

Дослідження було проведено дослідницькою групою Боннського університету й опубліковано в науковому журналі Nature Climate Change. Опитування, на яких ґрунтується дослідження, були проведені в рамках Всесвітнього опитування Gallup 2021 і 2022 рр. Країни, що увійшли до нього, відповідальні за 96 % світових викидів парникових газів і складають 92 % населення планети.

Дослідники пишуть, що існує широка

підтримка заходів із захисту клімату. Люди в країнах, особливо вразливих до зміни клімату, продемонстрували особливо високу готовність зробити власний внесок у захист клімату.

Однак автори також вказують на інший результат свого аналізу.

«Незважаючи на ці обнадійливі цифри, ми документуємо, що світ перебуває у стані плюралістичного невігладства, в якому люди по всьому світу систематично недооцінюють готовність своїх співгромадян до дій», — ідеться в тексті.

Хоча 69 % респондентів заявили, що готові пожертвувати 1 % на захист клімату, всі опитані вважають, що в середньому лише 43 % їхніх співгромадян готові це зробити. Дослідники пояснюють, що такий песимізм щодо підтримки захисту клімату з боку інших заважає людям самим брати участь у захисті клімату — і таким чином підтверджує негативні переконання інших.

Існують також значні відмінності між країнами щодо готовності витрачати 1 % доходу домогосподарств. Наприклад, у США, Канаді та Росії ця готовність була відносно низькою — від 40 до 49 %

населення. Німеччина, Польща, Бразилія й Індія перебували в середині діапазону від 60 до 69 %. Відносно високою була готовність у Китаї.

Крістін Мерк з Інституту світової економіки в Кїлі розповіла Науковому медіа-центру, що високі рейтинги схвалення в азійських країнах можуть бути пов’язані з фактичними культурними відмінностями у ставленні. Однак вища готовність також може бути наслідком загалом сильнішої тенденції відповідати ствердно під час опитувань. Питання про готовність до донорства також є дуже гіпотетичним, говорить експерт.

«З такими простими запитаннями можна припустити, що готовність зробити внесок і його розмір переоцінюються», — вважає Мерк.

«Загалом, результати опитування дають підстави сподіватися, що світові лідери й особи, які приймають рішення, прислухаються до більшості населення», — вважає Ілона Отто, професор соціальних наслідків зміни клімату в Університеті Граца. Однак люди також повинні бути готові до далекосяжних соціальних змін.

ВПЕРШЕ В ЕНЕРГЕТИЧНОМУ БАЛАНСІ ЄВРОПИ ВІТРУ БІЛЬШЕ, НІЖ ГАЗУ

Менший попит і більше вітрової та сонячної енергії зменшили викиди в енергетичному секторі ЄС у 2023 році

Згідно з аналізом, викиди в енергетичному секторі Європейського Союзу торік скоротилися більш різко, ніж будь-коли раніше. Падіння викидів на 19 % частково пояснюється різким скороченням виробництва електроенергії з вугілля і газу, йдеться у звіті, опублікованому в середу аналітичним центром Ember. Виробництво електроенергії з вугілля впало на 26 %, а з газу — на 15 %, що означає, що виробництво електроенергії з викопних видів палива вперше склало менше третини електроенергії в ЄС. Попит на електроенергію також упав. Про це розповідає Die Zeit.

Згідно з даними, вітрова та сонячна енергетика продовжували зростати. Згідно з аналізом, у 2023 році вони разом виробили рекордні 27 % електроенергії в ЄС — вперше

відновлювані джерела енергії склали більше чверті енергетичного балансу. Згідно з аналізом, вітроенергетика виробила 18 % електроенергії ЄС, що відповідає 475 терават-годин і всьому попиту на електроенергію Франції. Вперше частка вітроенергетики перевищила частку газу (17 %). Загалом, частка відновлюваних джерел енергії у виробництві електроенергії в ЄС зросла до рекордних 44 %. Згідно з аналізом Ember, у 2022 році країни ЄС вперше виробили більше електроенергії з вітру та сонця разом узятих, ніж із газу. Того року близько 22 % електроенергії в ЄС було вироблено за рахунок сонячної та вітрової енергії.

«Енергетичний сектор ЄС перебуває в розгалі монументальних змін. Виконне паливо відіграє меншу роль, ніж будь-коли

раніше, оскільки на горизонті з'являється система, основою якої є вітрова та сонячна енергетика», — сказала експерт Ember Сара Браун.

На думку експертів, падіння попиту на електроенергію також сприяло зменшенню виробництва електроенергії з викопних видів палива. Очікується, що це падіння попиту не повториться в найближчі роки, оскільки електрифікація зростає.

«Зі збільшенням електрифікації за рахунок теплових насосів, електромобілів та електролізерів ЄС увійде в нову еру зростання попиту на електроенергію. Відновлювані джерела енергії повинні йти в ногу з цим зростанням попиту, щоб досягти скорочення викидів, необхідного для безпечного клімату», — сказав Дейв Джонс з Ember.

УКРАЇНСЬКА РИБА ОТРИМУЄ ДОСТУП ДО РИНКУ КУВЕЙТУ

Держпродспоживслужба та МЗС України домовилися про відкриття ринку Кувейту для експорту української риби та рибних продуктів

Це вже другий зовнішній ринок, який відкрито для українських експортерів цього тижня. Першим був китайський для виробників меду.

“Переговори з іноземними партнерами щодо спрощення виходу українських товарів на іноземні ринки тривають. Це важлива частина нашої роботи та ширшої стратегії зі створення нових можливостей у світі для українського бізнесу”, - зазначив Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба.

Сертифікат здоров'я для експорту риби та рибних продуктів з України до Кувейту доступний на вебпорталі Держпродспоживслужби.

“Продовжуємо роботу спільно з

командою МЗС на міжнародній арені, а саме відкриття нових ринків збуту для української продукції. В пріоритеті – відкриття ринків країн Азії та Північної Америки”, - зазначив Голова Держпродспоживслужби Сергій Ткачук.

Вітчизняним виробникам пропонують ознайомитися з вимогами щодо ввезення продуктів харчування до Кувейту.

Наразі погоджено форми двосторонніх сертифікатів на експорт з України риби та рибних продуктів в 15 країн світу, включаючи Європейський Союз, Азербайджан, Велику Британію, Ізраїль, Ірак, Катар, Кувейт, Молдова, Саудівську Аравію, Сербію, Таджикистан, Туреччину, Туркменістан, Узбекистан.

У КИТАЇ ПОКАЗАЛИ ПЕРШУ У СВІТІ «ДИТИНУ» ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

Китайські розробники представили дівчинку зі штучним інтелектом на Міжнародній виставці технологій штучного інтелекту, яка проходила у Пекіні 28-29 січня під егідою Пекінського інституту загального штучного інтелекту (BIGAI). Про це повідомляє South China Morning Post.

Віртуальну дитину назвали Тонг Тонг — «маленька дівчинка». Тонг Тонг може відчувати радість, гнів і смуток. Вона демонструє поведінку та здібності три-чотирирічної дитини.

«Тонг Тонг має розум і прагне зрозуміти здоровий глузд, якого навчили її люди.

Вона відрізняє добро від зла, висловлює своє ставлення до різних ситуацій», — йдеться в описі.

Цей об'єкт ШІ здатний до самонавчання — в процесі дослідження простору та спілкування з людьми він може постійно вдосконалювати свої навички. Тонг Тонг здатна не тільки виконувати набір завдань, а й самостійно ставити собі нові — наприклад, прибирати в кімнаті, витирати плями тощо. Цим Тонг Тонг відрізняється від решти моделей штучного інтелекту.

Віртуальну дитину планують використовувати у сферах освіти та розваг.

У США ЗАФІКСУВАЛИ ПЕРШУ СМЕРТЬ ВІД ВІСПИ

Перший випадок смерті від «віспи Аляски» зафіксовано у штаті Аляска, повідомляє CNN з посиланням на департамент охорони здоров'я штату.

За даними департаменту охорони здоров'я, з моменту виявлення вірусу у 2015 році було зафіксовано сім випадків зараження. Останній випадок, що призвів до смерті, стався у літнього чоловіка минулого місяця.

Чоловік, у якого була виявлена віспа Аляски, мав ослаблену імунну систему через лікування раку, що, ймовірно, ускладнило хворобу, зауважили чиновники.

Хоча хвороба часто протікає в легкій формі, експерти визнають, що багато ще невідомо про вірус, включаючи механізм передачі від тварин до людей та тривалість існування в навколишньому середовищі.

«Шість із семи випадків були легкими тасамобожеженими, тому пацієнту навіть не потрібно було отримувати допоможену допомогу від медичного працівника», - сказав доктор Джо Маклафлін, державний епідеміолог і голова секції епідеміології Аляски в Департаменті охорони здоров'я.

Вірус в основному поширюється серед дрібних ссавців у різних регіонах Аляски.

КИТАЙ ВІДКРИВ РИНОК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МЕДУ

Українським виробникам меду відкритий доступ до ринку Китаю.

Про це повідомила у Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Завдяки злагоженій роботі Держпродспоживслужби та МЗС, а також за підтримки Посольства України в Китайській Народній Республіці, пройдено всі етапи погодження форми сертифіката на експорт меду до Китаю. Процедура відкриття ринку меду на КНР, яка розпочалась ще в 2019 році, офіційно завершено і зазначений ринок відкритий для вітчизняних експортерів.

“Це перший ринок експорту, який Держпродспоживслужба відкрила в цьому

році. Було зроблено великий обсяг роботи, проведено безліч зустрічей, переговорів, здійснено аудит державної системи контролю в Україні”, – наголосив голова Держпродспоживслужби Сергій Ткачук.

Погоджена форма Сертифікату здоров'я на експорт меду з України до Китайської Народної Республіки оприлюднена на офіційному вебпорталі Держпродспоживслужби в розділі “Міжнародне співробітництво”.

Зазначається, що ринок Китаю є дуже перспективним для експорту продукції українського виробництва і його відкриття для українського меду значно розширює можливості для вітчизняних виробників.

У БРАЗИЛІЇ ВЕЛИКИЙ СПАЛАХ СМЕРТЕЛЬНО ЛИХОМАНКИ ДЕНГЕ

У нинішній спекотний сезон дощів у Бразилії різко зросла кількість випадків захворювання на гарячку Денге, що змусило органи охорони здоров'я вжити екстрених заходів і розпочати масову вакцинацію проти цього захворювання, яке переносять комари. За даними місцевого МОЗ, за перші п'ять тижнів цього року було зареєстровано майже 365 тисяч випадків зараження, що вчетверо більше, ніж за аналогічний період 2023 року. Стрімке поширення хвороби вже призвело до 40 підтверджених смертей, ще 265 випадків під питанням. Із понеділка бразильські ВПС розгорнули в Сейландії, густонаселеному бідному передмісті Бразиліа, польовий шпиталь, готуючись до різкого збільшення числа хворих. У таких містах, як Рю-де-Жанейро, де в суботу починається знаменитий

Карнавал, вжито заходів щодо запобігання епідемії. «Дзеркало» показує, як у Бразилії намагаються подолати спалах лихоманки.

Однією із причин чергового спалаху лихоманки науковці називають глобальне потепління. За їхніми словами, у Південній Америці сплески випадків захворювання на Денге частішають через підвищення температури та погодних умов у Тихому океані — це сприяє продовженню сезону активності лихоманки та поширенню інфекцій.

Симптоми Денге включають високу температуру, головний біль, біль у м'язах і суглобах, а також сверблячу пірну висипку. У деяких випадках хвороба може викликати більш важку геморагічну лихоманку, що призводить до кровотечі, яка може завершитися летальним кінемем.

У ЄС ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ПЕРШИЙ ДВАНADЦЯТИМІСЯЧНИЙ ПЕРІОД ІЗ БІЛЬШ НІЖ 1,5 °C ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ

У ЄС січень був найтеплішим із початку спостережень — глобальний клімат уперше подолав бар’єр у 1,5 °C в середньорічному вимірі

За даними служби ЄС зі спостереження за зміною клімату Copernicus, глобальне потепління вперше за дванадцять місяців перевищило 1,5 °C порівняно з доіндустріальною епохою. Про це розповідає Die Zeit.

«2024 рік починається з рекордного місяця — це не тільки найтепліший січень за всю історію спостережень, але ми також щойно пережили дванадцятимісячний період, коли температура перевищила на 1,5 градуса доіндустріальний референтний період», — сказала заступниця директора Copernicus Саманта Берджесс.

З лютого 2023 року по січень 2024 року середня глобальна температура була на 1,52 °C вищою за референтне значення XIX століття, повідомила Європейська програма спостереження Землі. Швидке скорочення викидів парникових газів — єдиний спосіб зупинити зростання глобальної температури, попередила Берджесс.

«1,5 — це дуже велика цифра, і вона завдасть нам дуже серйозної шкоди у вигляді спеки, посух, повеней, посилення штормів і дефіциту води в усьому світі. Це те, чого нас навчив 2023 рік», — заявив агентству АФР Йохан Рокстрьом із Потсдамського інституту досліджень впливу

на клімат (PIK).

Кліматична служба Європейського Союзу Copernicus регулярно публікує дані про температуру поверхні Землі, морський крижаний покрив і кількість опадів. Висновки базуються на комп’ютерному аналізі, який включає мільярди вимірювань із супутників, кораблів, літаків і метеорологічних станцій по всьому світу.

Середня температура січня 2024 року становила 13,14 °C, що стало рекордом для цього місяця, повідомила також Служба зміни клімату. Згідно з повідомленням, середня температура повітря біля поверхні Землі була на 0,7 °C вищою, ніж середня за базовий період з 1991 по 2020 рік, і на 0,12 °C вищою за температуру січня 2020 року, який був зафіксований як найтепліший січень дотепер. Дані, які використовує Copernicus, датуються 1950 роком, але також доступні і більш ранні дані.

Середня температура січня 2024 року також була на 1,66 °C вищою, ніж передбачувана середня температура січня за період між 1850 і 1900 роками. Згідно з даними, середня глобальна температура за останні дванадцять місяців, з лютого 2023 року по січень 2024 року, також була вищою, ніж будь-коли раніше. Вона була на 0,64 °C

вищою, ніж за референтний період з 1991 по 2020 рік.

У Європі картина була змішаною. У той час як у північних країнах було значно прохолодніше, ніж у середньому за референтний період, на півдні континенту було значно тепліше. На сході Канади, північному заході Африки, Близькому Сході й у Центральній Азії також було тепліше, ніж у середньому, тоді як на заході Канади, в центрі США та на більшій частині Сибіру було холодніше, ніж у середньому.

Погодний феномен Ель-Ніньйо почав слабшати в екваторіальній частині Тихого океану, але температура повітря над океаном залишається на незвично високому рівні, йдеться у повідомленні Copernicus. Повторюване погодне явище нагріває Тихий океан кожні кілька років.

Аби запобігти катастрофічним наслідкам зміни клімату, світова спільнота домовилася в 2015 році в Паризькій кліматичній угоді про обмеження глобального потепління до рівня значно нижче двох градусів, але бажано до 1,5 °C порівняно з доіндустріальною епохою. За даними Copernicus, середня глобальна температура минулого року була на 1,48 °C вищою за доіндустріальний рівень (1850-1900 pp.).

ЕКОЛОГІЧНИЙ ДОГОВІР ДЛЯ УКРАЇНИ, ЯК НОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

Це безпрецедентний документ, який зробить Україну прикладом для світу в питанні захисту довкілля

Документ розробила Міжнародна робоча група щодо екологічних наслідків війни і презентувала його Президенту України, представникам дипломатичних установ та громадськості.

Environmental Compact це — 50 рекомендацій для України та світової спільноти, які втілюють уніфікований підхід до оцінки впливу агресії в Україні на довкілля, визначають підходи до компенсації за заподіяну шкоду, а також пропозиції щодо «зеленого» відновлення.

«Через два тижні буде два роки повномасштабного вторгнення росії в Україну. За цей час задокументовано понад 3700 злочинів проти природи. Збитки, які росія нанесла довкіллю України, складають

56,7 млрд євро. По суті, Environmental Compact, є тією дорожньою картою, якою ми рухаємося. А це цей документ є основою, у рамках якої ми можемо робити такі проекти як Довкілля Декларація», - зазначив Міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець.

Як ідеться у релізі на сайті ОПУ, документ акцентує увагу на трьох основних завданнях. Перше — оцінка збитків довкіллю за останні 2 роки. Друге завдання — покарання за вчинення злочинів проти довкілля. Третє завдання — відновлення природи й усунення завданої шкоди.

«Надаємо знімки з космосу та фінансуємо збір доказів для того, щоб зрештою Росія відповіла за шкоду, нанесену довкіллю. Ці

злочини залишаться довгий час: хімікати від бомбардувань, руйнування будинків та водної інфраструктури, тисячі тонн металобрухту, міни тощо. Це все призводить до забруднення», — сказав комісар ЄС з питань довкілля, океанів та рибальства Віргініус Сінкявічюс.

За словами керівника Офісу Глави держави Андрія Єрмака, ідеться не просто про відновлення, а про покращення життєвого простору людей за допомогою сучасних технологій та екологічних рішень.

«Це саме про те, яку воду ми будемо пити, яким повітрям ми будемо дихати, як загарбники заплатають не тільки за кожне життя, за втрачене здоров’я — як вони заплатають і за загибель тварин, за руйнування нашої природи», — зазначив він.

У “ДОБРОПАРКУ” РОЗПОЧАЛОСЯ СТВОРЕННЯ ГРАНДІОЗНОГО БУЗКОВОГО САДУ

Розпочато масштабний проект, який стане одним із найкрасивіших в Україні

Парк відпочинку “Добропарк” розпочав масштабний проект з висадки бузкового саду, який стане одним із найкрасивіших в Україні.

Цвітіння перших кущів бузку можна буде очікувати вже в травні цього року, а повністю сад розквітне протягом 4-5 років.

Засновник “Добропарку” Ігор Добруцький розповів, що його мрією є створення колекції з 2 тисяч кущів бузку 500 сортів, що стане найбільшою у світі.

Перші 200 кущів, серед яких 40 сортів,

вже висаджені в парку. Їх вік сягає 10 років, а висота - 4-5 метрів. Загалом протягом року планується висадити понад 300 кущів бузку.

Ігор Добруцький зазначив, що натхненням для створення бузкового саду стала його особиста любов до цих неймовірно красивих та ароматних квітів.

“Добропарк” розташований у селі Мотижин Макарівського району (Житомирська траса, 29 км). Щороку парк радує відвідувачів цвітінням тюльпанів, лаванди, гортензій та інших квітів.

ІСТОРІЯ ПОВТОРЮЄТЬСЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАДОКУМЕНТУВАЛО ШВИДКУ ВТРАТУ ЛЬОДУ В АНТАРКТИДІ 8 000 РОКІВ ТОМУ

Це свідчить про те, що після досягнення переломного моменту лід в Антарктиці може дуже швидко зменшуватися

Наприкінці останнього льодовикового періоду Антарктида втратила 450 м льоду за короткий проміжок часу. Нинішнє глобальне потепління може мати подібний ефект, кажуть дослідники. Про це розповідає Die Zeit.

Наукове дослідження показує, наскільки різко може зменшитися лід в Антарктиді при підвищенні температури — навіть без впливу людини на клімат. Дослідницька група з Кембриджського університету у Великій Британії повідомляє в журналі Nature Geoscience, що західноантарктичний льодовиковий щит потоншав на сотні метрів менш ніж за два століття в одній точці наприкінці останнього льодовикового періоду 8 200 років тому. За словами дослідників, цей результат свідчить про те, що після досягнення переломного моменту лід в Антарктиці може дуже швидко зменшуватися.

Дослідницька група вивчила крижаний керн довжиною 651 м із

так званого льодовикового підйому Скайтрейн. Крижана баня розташована в Елльсортленді на заході Антарктиди.

«Ми хотіли дізнатися, що сталося із західноантарктичним льодовиковим щитом наприкінці останнього льодовикового періоду, коли температура на Землі зростала, хоча й повільніше, ніж під час нинішнього антропогенного потепління», — сказала співавтор дослідження Ізобел Роуелл з Британської антарктичної служби в Кембриджі.

Згідно з дослідженням, крижаний покрив складається з шарів, які формуються зі снігу і конденсуються протягом тисячоліть. У кожному шарі льоду містяться бульбашки повітря та речовини. Було проаналізовано співвідношення певних молекул у льоду, наявність певних речовин і тиск повітря всередині бульбашок у льоду. Таким чином можна реконструювати події багатотисячолітньої давнини.

Згідно з нею, за 176 років баня втратила близько 450 м висоти льоду. Таким чином,

маса льоду танула на добрих 2,5 м на рік.

«Шойно лід став тоншим, він дуже швидко зменшився. Це був переломний момент — процес вийшов із-під контролю», — сказав керівник дослідницької групи Ерік Вольф.

Науковці побоюються, що нинішнє глобальне потепління може дестабілізувати частини західноантарктичного льодовикового покриву, внаслідок чого він пройде переломний момент і спровокує обвал.

«Цей сценарій існує не лише в наших модельних прогнозах, і він може повторитися, якщо частини цього льодовикового щита стануть нестабільними», — сказав Вольф.

Західно-Антарктичний льодовиковий щит вважається особливо вразливим, оскільки значна його частина лежить на скелях нижче рівня моря. За словами дослідників, антарктичні льодовики містять достатньо прісної води, щоб підняти рівень світового океану приблизно на 57 м.

УКРАЇНА НЕ ВІДМОВЛЯТИМЕТЬСЯ ВІД АГРАРНИХ СУБСИДІЙ ЄС

Українські урядовці вважають, що правила мають бути однаковими для всіх

Умови інтеграції аграрного сектору України до Європейського Союзу будуть визначені під час переговорів, пише Reuters із посиланням на віцепрем'єр-міністерку з європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольгу Стефанішину та міністра аграрної політики Миколи Сольського. Обидва заперечили, що Київ розглядає можливість пом'якшення вимог «Зеленого курсу» ЄС.

Раніше у вівторок високопоставлений чиновник повідомив агентству Reuters, що Україна може розглянути можливість відмови від аграрних субсидій ЄС в обмін на пом'якшення вимог «Зеленого курсу» під час переговорів про вступ до ЄС, які розпочнуться наступного місяця.

«Умови приєднання аграрного сектору України до Спільної аграрної політики ЄС (CAP) будуть визначені в ході переговорного процесу. Про жодну відмову від субсидій та дотацій не може бути й мови, оскільки правила мають бути однаковими для всіх», — зазначили посадовці у окремих заявах.

Україна в березні розпочне секторальні переговори щодо вступу, щоб гармонізувати своє законодавство з вимогами ЄС.

Інтеграція величезного сільськогосподарського сектору України, яка до повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році була четвертим у світі постачальником зерна, до ЄС, ймовірно, буде дуже чутливою як з політичної, так і з економічної точки зору.

Київ може отримати право на 96,5 мільярдів євро (104 мільярди доларів) субсидій в рамках Спільної аграрної політики ЄС упродовж семи років, якщо до розширеного союзу будуть застосовані нинішні правила.

Джерело Reuters в українському уряді стверджувало, що ідеальною українські

посадовці вважають стратегію переговорів, яка полягає у тому, щоб досягти менших обмежень у торгівлі, менших обмежень на навколишнє середовище для українських фермерів, тож вони готові обміняти це на субсидії.

«Ми повинні захищати нашу конкурентоспроможність, ми не повинні створювати бюрократію, яка б зупиняла розвиток, особливо в наших умовах — наприклад, щоб отримати десять екологічних сертифікатів на якусь дрібницю», — зазначив співрозмовник.

Сільськогосподарський сектор має вирішальне значення для понівеченої війною економіки України, а в довоєнний час у вартісному вираженні зерно становило половину всього українського експорту.

Україна вже продає значну частину своєї сільськогосподарської продукції до ЄС, і в разі членства у Союзі її експорт не обкладатиметься тарифами чи квотами.

Переговори відбуваються на тлі протестів фермерів по всій Європі упродовж останніх тижнів. Вони виступають проти правил «Зеленого курсу» ЄС щодо захисту тварин та використання пестицидів, а також проти необхідності залишати 4% сільськогосподарських земель під паром.

Як повідомляло видання Financial Times, виплати субсидій Києву також можуть призвести до скорочення субсидій на сільське господарство для існуючих країн-членів ЄС приблизно на 20%.

Рішення ЄС скасувати ввізні мита на всі українські продукти харчування з 2022 року вже викликали протести в сусідніх країнах-членах блоку, оскільки фермери намагаються конкурувати з дешевшою українською сільгосппродукцією.

Минулого місяця Європейська комісія

заявила, що продовжить призупинення ввізних мит на український експорт.

Але в якості поступок розгніваним фермерам у Франції та інших країнах-членах ЄС вона також запропонувала заходи щодо обмеження імпорту сільськогосподарської продукції з України і запропонувала більшу гнучкість щодо правил використання перелогових земель.

Послаблення жорстких екологічних норм, нові субсидії та зниження податків є основними вимогами, що їх висувають європейські фермери, які вважають, що такі кроки захистять їх від зовнішніх конкурентів, зокрема і України.

Багато українських фермерів вважають, що вступ до союзу дасть їм доступ до масштабних субсидій, які збільшать їхні врожаї та принесуть більший дохід.

Однак деякі посадовці кажуть, що субсидії можуть, навпаки, зіграти проти України, позбавивши фермерів гнучкості та динамічності.

«Я думаю, що це проблема. Субсидії в сільському господарстві дуже часто грають погану роль, коли вони стають знеболюючим і до них звикають», — сказав співрозмовник видання, додавши, що життя у системі дотацій означає певну прив'язку до них.

«Якщо у вас є дотація на моркву, то ви садитимете лише моркву», — зазначив він.

Збільшення обсягів експорту агропродукції через українські глибоководні порти має вичерпати скандал з українським зерном у деяких країнах Східної Європи. Європа — не настільки цікавий для української агропродукції ринок, як ринки Азії, які для нас є більш вигідними та перспективними, вважає президент Української зернової асоціації Микола Горбачов.

УКРАЇНА АКТИВНО ГОТУЄТЬСЯ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВУГЛЕЦЕВОГО КОРИГУВАННЯ ІМПОРТУ

Україна продовжує впроваджувати стандарти ЄС та реалізовувати кліматичні проекти

Вже наступного року в пілотному режимі запуснуть Національну систему торгівлі викидами, а в 2026 році вона повинна запрацювати повноцінно. Про те, які механізми ефективного запуску СТВ потрібні Україні, як підтримати бізнес та мінімізувати для нього наслідки від введення СВAM, говорили під час експертної дискусії «Ефективні ринкові механізми та інструменти для кліматичних дій».

Як на Міжнародному довір'язовому форумі “United for Nature. Agenda for Ukraine” заявив Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України Руслан Стрілець, попри усі виклики, Україна продовжує впроваджувати стандарти ЄС та реалізовувати кліматичні проекти. 2024 рік для України – це однозначно рік початку кліматичного діалогу. Ми рухаємось

швидкими темпами і вже розпочали обговорення проекту Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики.

«І для того, щоб зменшити наслідки СВAM на нашу економіку, вже зараз готуємо дорожню карту впровадження СТВ в Україні, аналізуємо ризики. Наше завдання – максимально підготувати бізнес», – зауважила заступник Міністра Вікторія Киреева.

Під час дискусії порушили такі питання:

- Перехідний період від запровадження національної системи торгівлі викидами до повного приєднання до СТВ ЄС.
- Оптимальна ціна на вуглець та її поступове підвищення протягом перехідного періоду.
- Підтримка бізнесу в процесі підготовки

до СТВ та зменшення потенційного негативного впливу СВAM.

- Інструменти кліматичного фінансування.
- Засоби додаткової міжнародної підтримки України.
- Досвід ЄС у впровадженні механізмів та його адаптація до українських реалій.

Також на заході була представлена попередня дорожня карта та план дій щодо впровадження національної системи торгівлі викидами.

Захід організований Міндовкіллям за участю експертів Українського кліматичного офісу та проекту Low Carbon Ukraine. У ньому взяли участь 140 учасників, серед яких були представники Світового банку, бізнесу, громадськості та міжнародні експерти.

МІНАГРО ОПРИЛЮДНИЛО ЗАЯВУ ЩОДО НАВМИСНОГО ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗЕРНА ПОЛЬСЬКИМИ ПРОТЕСТУВАЛЬНИКАМИ

Міністерство аграрної політики та продовольства запрошує польських фермерів до України

Міністерство аграрної політики та продовольства України рішуче засуджує навмисне знищення українського зерна польськими протестувальниками на українсько-польському кордоні.

“Ми уважно спостерігаємо за ходом розслідування даного інциденту, очікуємо на швидке встановлення та покарання винних. Ми розуміємо, коли польські фермери відстоюють свої інтереси в цивілізований спосіб. Але цей випадок знищення української пшениці не має нічого спільного з мирними протестами ані з юридичної, ані з моральної точки зору”, - йдеться у заяві.

Міністерство аграрної політики та

продовольства запрошує польських фермерів до України пересвідчитися, в яких умовах зараз працюють українські аграрії. 4 мільйони малих фермерів в Україні готові поділитися своїм досвідом з польськими колегами.

А також у заяві міністерство висловлює щире вдячність полякам, які допомагали і продовжують допомагати українському народу.

“Окремо хочемо зазначити, ми абсолютно впевнені, що такі випадки не зможуть вплинути на нашу спільну боротьбу і на велику підтримку польського народу, яку ми відчуємо протягом 2 років”, - наголошують у відомстві.

МИ МАЄМО СТВОРИТИ НОВУ ІСТОРІЮ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ ВІДЧУЖЕННЯ - РУСЛАН СТІРЕЦЬ

Десятки тисяч гектарів цієї території можуть стати місцем інновацій та екологічного лідерства

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець представив членам Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування основні положення Стратегії розвитку Зони відчуження до 2032 року, яку нещодавно схвалив Кабінет Міністрів України. Про це йдеться у пресрелізі Міндовкілля.

“Донині у нас не було такої стратегічного документа. Він необхідний для дієвих кроків та оновлення законодавства. Ми маємо створити нову історію Чорнобильської зони відчуження. Десятки тисяч гектарів цієї території можуть стати місцем інновацій та екологічного лідерства”, - наголосив Руслан Стрілець.

Ключові цілі Стратегії:

- Відновлення Зони відчуження після деокупації. Найбільший виклик – розмінування території, адже ми досі не знаємо, яка мапа забруднення.
- Розвиток наукового потенціалу. Чорнобиль має стати новим сучасним центром дослідження мирного атому, нових практик та рішень, розвитку наукової та дослідницької інфраструктури. З іноземними колегами та партнерами ми вже обговорюємо перспективи розміщення нового обладнання на підприємствах Чорнобиля.
- Розвиток відновлюваної енергетики. Зона відчуження має потужний потенціал для того, щоб бути елементом енергетичного хабу Європи. На цьому неодноразово наголошував Президент Володимир Зеленський.

Енергетична незалежність є частиною нашої державної доктрини.

- Розвиток туристичної інфраструктури. Попри закритий статус, Зона відчуження викликає інтерес як українців, так і іноземних гостей.
- Розвиток Чорнобильського унікального біосферного заповідника. А саме, збереження природних комплексів Полісся, унікальних тварин та рослин.

“Впевнений, що відвідування цих територій показало колегам важливість реалізації Environmental Compact для України. Адже екологічна безпека також є ключовою для реалізації такого пункту української Формули миру як «Ядерна безпека»”, - зауважив Руслан Стрілець.

НА ОДЕЩИНІ ОГОЛОШЕНО КАРАНТИН ЧЕРЕЗ ПТАШИНИЙ ГРИП

9 лютого було оголошено про карантин на території Нижньодністровського НПП у зв'язку з виявленням вірусу грипу птиці

Протягом останніх днів на водоймах Нижнього Дністра спостерігалися випадки загибелі лебедів. Мертвих птахів знаходили на Дністровському лимані, Білому озері, Саф'янах, а також на каналі біля дитячого пляжу в Білійві. Після дослідження 4 трупів лебедів, проведеного Одеською регіональною державною лабораторією Держслужби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, було виявлено РНК вірусу грипу (типу А, субтипу H5), про що повідомляє Нижньодністровський національний природний парк на своїй сторінці в Facebook.

Внаслідок цього комісія прийняла рішення про введення карантинних обмежень на території Нижньодністровського НПП

з 9 лютого. Також визначено буферну зону радіусом 3 км від неблагополучного пункту та зону спостереження радіусом 10 км, до якої входять такі населені пункти, як Маяки, Надпиманське та Білійівка.

Рекомендації для населення:

- Уникати контактів свійської птиці з дикою.
- Не дозволяти свійській птиці вільно гуляти.
- Не годувати та не напувати свійську птицю з водоймищ.
- У разі виявлення загибелі диких птахів негайно повідомляти про це ветеринарну службу.

Важливо: дотримання цих правил допоможе запобігти поширенню вірусу грипу птиці та захистити ваше здоров'я.

У НЮРНБЕРЗІ СТАРТУВАЛА НАЙБІЛЬША МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА ОРГАНІЧНИХ ПРОДУКТІВ BIOFACH 2024

Експортний потенціал українського органічного сектору розкривають 38 компаній

Щороку ця виставка стає місцем зустрічі для національних та міжнародних стейкхолдерів органічної харчової продукції з доданою вартістю з усього світу.

Цьогоріч Україна представлена на заході двома Національними павільйонами та колективним стендом, ідеться у повідомленні Міністерства аграрної політики та продовольства України. Ще 3 компанії презентують свою продукцію окремими експозиціями. Загалом експортний потенціал українського органічного сектору розкривають 38 компаній, що є найбільшою кількістю експонентів за всю історію участі України на BIOFACH.

Заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Маркіян Дмитрасевич наголосив, що органічний сектор України демонструє стійкість та оригінальні бізнес-підходи, які допомагають триматися на плаву попри всі виклики. Він зазначив, що експорт органічної продукції у 2022 році залишився майже на тому ж рівні, що і у 2021-му, а Україна стала третім найважливішим постачальником органічної продукції до ЄС.

Цього року вперше на виставці BIOFACH відбулося представлення державного логотипа для органічної продукції на Національному павільйоні України та маркованої ним продукції.

«Ми пишаємося, що державний

логотип для органічної продукції сьогодні вже можна побачити на українських органічних продуктах. Завдяки акредитації нашого першого органу сертифікації, запуску двох державних реєстрів, які веде Мінагрополітики, і близько 200 сертифікованих операторів національне органічне законодавство активно впроваджується», - наголосив Маркіян Дмитрасевич.

У межах роботи національних експозицій України на BIOFACH 2024 експортери презентують такі органічні продукти (групи продуктів):

- зернові, крупи, борошно,
- овочі, фрукти, ягоди (сушені, сублімовані, заморожені),
- багаторічні культури, бобові, гриби, горіхи, мед, олію,
- шоколад, соки, розчинні напої без кофеїну та цукру,
- ягідні пасти, дитяче харчування та снеки.

«Промування та підтримка українського експорту — один із ключових напрямів діяльності Офісу з розвитку підприємництва та експорту. Ми активно підтримуємо й експортерів органічної продукції, створюючи для них можливості для представлення продукції на міжнародних галузевих виставках. BIOFACH є одним із ключових майданчиків для щорічного нетворкінгу стейкхолдерів

органічного сектору з усіх куточків планети. Саме тому Установа за підтримки партнерів зі Швейцарії, ЄС та США вже третій рік поспіль організовує Національний павільйон України на цьому заході. Також завдяки фінансуванню міжнародних партнерів у 2023 році організовано національні експозиції для участі органічних виробників на ANUGA та Middle East Organic & Natural Products Expo. Підписання експортних контрактів за результатами участі українського бізнесу в міжнародних виставках є найкращим показником рентабельності реалізації таких проєктів», — зазначив заступник директора державної установи з ДУ «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» Андрій Литвин.

Україна також представлена в межах роботи Конгресу BIOFACH 2024, який у 2024 році проходить під гаслом «Жа майбутнього: вплив жінок на стійкі системи харчування» та присвячений трансформаційній силі жінок в агропродовольчому секторі та їхній ролі у створенні більш сталого майбутнього для системи органічних харчових продуктів.

Так, під час роботи Конгресу буде проведено захід за участі представниць українського бізнесу, державних та неурядових організацій, які поділяться досягненнями та викликами органічного сектору України нині.

БРИТАНСЬКИЙ ПЛАСТИЧНИЙ ХІРУРГ РОЗПОВІВ, ЯКІ ОПЕРАЦІЇ МАТИМУТЬ ПОПИТ У 2024 РОЦІ

Тренд на подвійні груди помер, нині у тренді «жалість до грудей»

Зменшення грудей і комбінована підтяжка обличчя та шиї стануть головними трендами косметичної хірургії у 2024 році. Такий прогноз дав британський пластичний хірург, керівник Британської асоціації пластичних та естетичних хірургів Марк Пасіфіко, розповідає Daily Mail.

Пан Пасіфіко сказав, що цього року, ймовірно, не будуть популярні операції зі збільшення грудей — клієнтки або хочуть мати менший розмір чашок, або, в деяких випадках, хочуть видалити більші імплантати, оскільки втомилися фізично носити їх.

Пластичний хірург зазначив, що великі грудні імплантати продовжують втрачати популярність серед жінок, особливо серед молодих матерів. Натомість, за його словами, жінки, як правило, у віці від 20 до 40 років, віддають перевагу відновленню грудей після годування, а не їх збільшенню.

«Пацієнтки після вагітності хотіли б, аби їхні груди були такими, якими були до годування груддю і до втрати об'єму, а не такими, як у «Острові кохання», — сказав він.

Інша тенденція — жінки, які багато років тому встановили більші та важчі імплантати, тепер хочуть перейти на менший розмір, втомившись від фізичних проблем, які ті можуть спричинити.

Великі грудні імплантати, як і їхні

природні аналоги, можуть призвести до того, що жінки страждатимуть від болю в спині, плечах або шиї через навантаження, пов'язане з їхньою фізичною вагою.

Пан Пасіфіко сказав, що «форма важливіша за розмір» — це нова мантра, і зараз перевага надається меншим імплантатам у поєднанні з підтяжкою грудей.

Він додав, що косметичні хірурги також спостерігають зростання кількості операцій зі зменшення грудей.

Це процедура, під час якої жінкам, які страждають від проблем, пов'язаних із великими грудьми, таких як біль, подразнення шкіри і неможливість повноцінно займатися спортом, видаляють частину грудей, а потім змінюють форму решти.

Хоча в деяких частинах британської Національної служби охорони здоров'я така операція доступна за суворими критеріями, пан Пасіфіко зазначив, що приватні хірурги спостерігають зростання кількості пацієнтів, які не бажають чекати на процедуру в державній службі охорони здоров'я.

Ще однією косметичною процедурою, популярність якої, за словами пана Пасіфіко, зростатиме у 2024 році, є «трансформаційна» комбінована підтяжка обличчя та шиї.

За його словами, попит на цю операцію був викликаний передусім соціальними мережами, коли люди зрозуміли, як легко

помітити підтяжку обличчя на людині з невідтягнутою шиєю.

«Без гарного, гармонійного поліпшення шиї підтяжка обличчя не виглядає настільки добре чи настільки природно, наскільки це можливо. Якщо у вас погана шия, але гарне обличчя, ми можемо відразу помітити, що щось не зовсім так. Якщо ми хочемо отримати найкращий результат, тобто людину, яка не виглядає так, ніби вона перенесла операцію, дуже природно, дуже свіжо, з гарною лінією підборіддя і гарною шиєю, необхідна більш складна операція», — сказав він.

Пан Пасіфіко пояснює, що високоякісна комбінована підтяжка обличчя і шиї, швидше за все, буде коштувати від 22 000 до 26 000 фунтів стерлінгів.

Він прогнозує, що в найближчому майбутньому все більше хірургів почнуть пропонувати комбіновані операції у відповідь на попит пацієнтів.

Пан Пасіфіко зазначив, що, хоча кілька чоловіків цікавляться цією процедурою, тенденцію здебільшого очолюють жінки у віці від 50 років, які провели свої дослідження щодо того, як отримати найкращий естетичний результат.

Однак він попередив, що попит може перевищити пропозицію, оскільки лише 15-20 британських хірургів наразі пропонують цей вид складної хірургії.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390

(повне найменування юридичної особи, код згідно ЄДРПОУ, або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, ідентифікаційний код або у разі відсутності ідентифікаційного коду зазначаються паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий фізичної особи – підприємця)

ІНФОРМУЄ ПРО НАМІР ПРОВАДИТИ ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 04053, місто Київ, ПРОВУЛОК НЕСТОРІВСЬКИЙ, будинок 3-5

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Планованою діяльністю передбачається реконструкція автозаправної станції ПАТ “Укрнафта” із встановленням стаціонарного заправника газом по проспекту Шевченка, буд.135 в м. Звенигородка, Звенигородського р-ну, Черкаської обл. На автозаправній станції (АЗС) передбачається здійснювати прийом, зберігання і відпуск пального для автотранспорту, а саме:

бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Режим роботи – цілодобовий

Технічна альтернатива 1.

До складу комплексу АЗС входять наступні споруди:

Існуючі:

- операторна;
- навів;
- резервуарний парк нафтопродуктів підземного типу (4х25 м3);
- паливороздавальні колонки рідкого моторного палива (2 шт.);
- очисні споруди дощових стоків;
- огороження; інформаційноцінове табло; майданчик під контейнери для збору твердих побутових відходів.

Проектовані:

- модуль СЗГ-10 для скрапленого вуглеводневого газу (СВГ) з наземним резервуаром ємністю 10 м3;
- майданчик для встановлення модуля; майданчик зливу СВГ; конрукції огорожі майданчику для встановлення АГЗП;
- конструкції блискавкозахисту; протипожежні резервуари (2х100м3);
- автоматична сигналізація загазованості; мережі зовнішнього пожежогасіяння, дизель-генератор

Технічна альтернатива 2.

В якості технічної альтернативи 2 розглядається встановлення автомобільної газонаповнювальної компресорної станції (АГКС) для заправлення автомобілів газом – метаном

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Черкаська обл. Звенигородський р-н Звенигородка проспект Шевченка, буд.135

3.1. Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. UA71020130010081908

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 1.

Черкаська обл., Звенигородський р-н, Звенигородка, проспект Шевченка, буд.135. Реконструкція існуючої автозаправної станції передбачається за адресою: Чернігівська область, Прилуцький район, Прилуцька територіальна громада, м.Прилуки, вул. 1 Травня, 60 на орендованій земельній ділянці загальною площею 0,3091 га. Кадастровий номер земельної ділянки-74107000000:04:001:0210, цільове призначення – 03.07 для будівництва та обслуговування будівель торгівлі з видом використання для обслуговування автозаправної станції

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 2.

Черкаська обл., Звенигородський р-н, Звенигородка, проспект Шевченка, буд.135.

Розгляд місця провадження планованої діяльності за територіальною альтернативою 2 не розглядається, оскільки реконструкція передбачається на існуючому об'єкті, земельна ділянка має відповідне цільове призначення та знаходиться в оренді у ПАТ «УКРНАФТА».

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Соціально-економічний вплив від планованої діяльності носить позитивний характер.

Основними позитивними факторами є збільшення надходжень грошових коштів у бюджет району, громади та області, що сприятиме розвитку державних, соціальних, господарських програм (в т.ч. орендної плати за землю), зайнятості місцевого населення, розвитку промислової складової міста, можливість заправки автотранспорту якісним паливом

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Автозаправна станція (АЗС) призначена для приймання, зберігання і відпуску нафтопродуктів, які за допомогою помп паливно-роздавальних колонок (ПРК) подаються з резервуарів в баки автомобілів. Передбачено відпуск бензину, дизельного пального (ДП) та скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Доставка палива на АЗС здійснюється автотранспортом.

Злив палива із автоцистерн до резервуару відбувається через герметичні зливні муфти, які знаходяться над резервуарами. Зберігання рідкого моторного палива передбачено у підземних металевих резервуарах: - для зберігання бензину – 25 м3 (3 шт.); - для зберігання ДП – 25 м3 (1шт.). Зберігання СВГ передбачається в одному наземному резервуарі об'ємом 10,0 м3.

Заправлення автомобілів рідким моторним паливом передбачається трьома паливо-роздавальними колонками (ПРК); система насосів-всмоктуюча, паливо-роздавальні колонки обладнані системою рекуперації парів. Заправлення автомобілів СВГ передбачається однією паливо-роздавальною колонкою (ПРК). Пропускна здатність АГЗП – 120 авто/добу. Для забезпечення потреб АЗС в електроенергії при аварійному відключенні електричних мереж встановлений дизельгенератор (1 шт.). Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину – 500 м3, дизельного пального – 410 м3, СВГ – 2190 м3. Режим роботи 365 днів на рік, цілодобово.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються відповідно до вимог чинного законодавства:

- дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони відповідно до «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (ДСП 173-96)», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 р. № 173;

- рівень акустичного забруднення не повинен перевищувати нормативних показників згідно ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку» тощо.

- дотримання законодавства щодо управління відходами; - дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів;

- дотримуватись нормативів ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва.

Загальні вимоги»

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічні обраному варіанту провадження планованої діяльності

щодо територіальної альтернативи 1.

- дотримання вимог Земельного Кодексу України; - дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони; - дотримання містобудівних умов та обмежень;

- протипожежних розривів між будівлями та спорудами

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Інженерна підготовка території включає планування майданчику будівництва. До початку будівництва проводяться земельні роботи. Додаткове відведення землі не передбачається.

Інженерно-геологічні та інженерно-геодезичні вишукування виконуються на етапі розробки робочого проекту відповідно до діючих норм ДБН А.2.1-1:2008 «Інженерні вишукування для будівництва». Проектні рішення в період будівництва та експлуатації будуть забезпечувати раціональне використання ґрунту та водних ресурсів, а також будуть передбачені захисні та компенсаційні заходи

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічні технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічні технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

Основними можливими впливами планової діяльності (при будівництві та експлуатації) об'єкта на довкілля є:

- клімат і мікроклімат: планована діяльність не матиме суттєвого впливу на клімат та мікроклімат;
- повітряне середовище: під час будівництва: короткочасний незначний вплив за рахунок викидів забруднюючих речовин при

земляних роботах, роботі техніки, здійснення зварювальних та фарбувальних робіт;

- під час експлуатації: допустимий вплив, джерелами утворення забруднюючих речовин будуть: дихальні клапани резервуарів з паливом, паливо-роздавальне обладнання, транспорт;

- ґрунти: під час будівництва: потенційний вплив планової діяльності на ґрунти тимчасовий під час земляних робіт, після виконання будівельно-монтажних робіт передбачається його відновлення, вплив визначається як прийнятний;

- при експлуатації: можливий вплив від розливу нафтопродуктів у випадку аварії.

При дотриманні всіх технологічних процесів та умов експлуатація АЗС не буде мати негативний вплив на стан ґрунтового середовища;

- геологічне середовище – вплив відсутній;

- водні ресурси;

- можливий вплив від утворення дощових стоків в разі порушення умов очищення/знешкодження стоків. Під час належної експлуатації об'єкту скид стічних вод безпосередньо у водоймища та ґрунтові води відсутній, стічні води від опадів очищаються на локальних очисних спорудах – негативний вплив на водне середовище не передбачається;

- поводження з відходами: утворення відходів внаслідок експлуатації комплексу АЗС. Утворені відходи будуть передаватися суб'єктам управління відходами;

- рослинний та тваринний світ; відсутній, зелені насадження – відсутні, заповідні об'єкти в зоні впливу відсутні, цінних насаджень на території не виявлено, шляхи міграції тварин відсутні

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічно технічній альтернативі 1 за винятком значного збільшення об'єму будівельних робіт з підведення і прокладення газопроводів метану, встановлення блоків підготовки, очищення та акумуляції газу, а також збільшення джерел викидів від обладнання АГКС

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічний технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядаються

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”).

Друга категорія

4 Енергетичну промисловість. Енергетичну промисловість: зберігання та переробка вуглеводневої сировини (газу природного, газу сланцевих товщ, газу, розчиненого у нафті, газу центрально-басейнового типу, газу (метану) вугільних родовищ, конденсату, нафти, бітуму нафтового, скрапленого газу); поверхнєве та підземне зберігання викопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об'ємом (для рідких або газоподібних).

15 кубічних метрів і більше; промислове брикетування кам'яного і бурого вугілля;

гідроелектростанції на річках незалежно від потужності; гідроакumuлюючі електростанції (ГАЕС); вітрові парки, вітрові електростанції, що мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше;”

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав)).

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Плановий обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля у відповідності зі ст.6 Закону України « Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 року.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

- проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;
- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення).

Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

Висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Управлінням екології та природних ресурсів Черкаської обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на виконання будівельних робіт

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається відповідним органом державної інспекції архітектури та містобудування України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України , вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035, OVD@mepr.gov.ua, (044) 206-31-40, Грицак Олена Анатоліївна

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

[Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020]

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390

(повне найменування юридичної особи, код згідно ЄДРПОУ, або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, ідентифікаційний код або у разі відсутності ідентифікаційного коду зазначаються паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий фізичної особи – підприємця)

ІНФОРМУЄ ПРО НАМІР ПРОВАДИТИ ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 04053, місто Київ, ПРОВУЛОК НЕСТОРІВСЬКИЙ, будинок 3-5

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Планованою діяльністю передбачається реконструкція АЗС з встановленням стаціонарного заправника газом типу СЗГ-10 по вул. Центральна (Леніна), 2а, в с. Бритівка, БілгородДністровського району, Одеської обл. На автозаправній станції (АЗС) передбачається здійснювати прийом, зберігання і відпуск пального для автотранспорту, а саме: бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Режим роботи – цілодобовий.

Технічна альтернатива 1.

До складу комплексу АЗС входять наступні споруди: Існуючі:

- операторна;
  - навіс;
  - резервуарний парк нафтопродуктів підземного типу (4х25 м3);
  - паливороздавальні колонки рідкого моторного палива (3шт);
- очисні споруди дощових стоків;
- очисні споруди господарсько побутових стоків;
  - пожежні резервуари 2х25 м3;
  - огороження; інформаційно-цінове табло;
  - майданчик під контейнери для обору твердих побутових відходів.
- Проектовані: модуль СЗГ-10 з підземними резервуарами ємністю 2х5м3;
- майданчик для встановлення модуля; майданчик зливу ЗВГ;
- конструкції огорожі майданчику для встановлення АГЗП;
- конструкції блискавкозахисту;
  - протипожежні резервуари (2х100м3);
  - автоматична сигналізація загазованості;
  - мережі зовнішнього електрогоспсіння та водозаборний колодез.

Технічна альтернатива 2.

В якості технічної альтернативи 2 розглядається встановлення автомобільної газонаповнювальної компресорної станції (АГКС) для заправлення автомобілів газом – метаном.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Одеська обл. Білгород-Дністровський р-н Бритівка Центральна(Леніна), 2а

3.1. Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. UA51040310070039705

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 1.

Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, Бритівка, Центральна(Леніна), 2а. Реконструкція існуючої автозаправної станції передбачається за адресою: Одеська область, Білгород-Дністровський район, Шабівська територіальна громада, село Бритівка, вул. Центральна, 2А на орендованій земельній ділянці загальною площею 0,2700 га. Кадастровий номер земельної ділянки - 5120881200:02:001:0016, цільове призначення – для будівництва та експлуатації будівель торгівлі

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 2.

Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, Бритівка, Центральна(Леніна), 2а.

Розгляд місця провадження планованої діяльності за територіальною альтернативою 2 не розглядається, оскільки реконструкція передбачається на існуючому об'єкті, земельна ділянка має відповідні цільове призначення та знаходиться в оренді у ПАТ «УКРНАФТА».

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Соціально-економічний вплив від планованої діяльності носить позитивний характер.

Основними позитивними факторами є збільшення надходжень грошових коштів у бюджет району, громади та області, що сприятиме розвитку державних, соціальних, господарських програм (в т.ч. орендної плати за землю), зайнятості місцевого населення, розвитку промислової складової громади, можливість заправки автотранспорту якісним паливом.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності
(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, не зазначається суб'єктом господарювання)

4847

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля ланованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

Автозаправна станція (АЗС) призначена для приймання, зберігання і відпуску нафтопродуктів, які за допомогою pomp паливно-роздавальних колонок (ПРК) подаються з резервуарів в баки автомобілів. Передбачено відпуск бензину, дизельного пального (ДП) та скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Доставка палива на АЗС здійснюється автотранспортом.

Злив палива із автоцистерн до резервуару відбувається через герметичні зливні муфти, які знаходяться над резервуарами. Зберігання рідкого моторного палива передбачено у підземних металевих резервуарах:

- для зберігання бензину – 25 м3 (3 шт.);
- для зберігання ДП – 25 м3 (1 шт.);
- Зберігання ЗВГ передбачається в двох підземних, сталевих, циліндричних резервуарах об'ємом 5,0 м3 кожен.

Заправлення автомобілів рідким моторним паливом передбачається трьома паливо-роздавальними колонками (ПРК); система насосів- всмоктуюча, паливороздавальні колонки обладнані системою рекуперації парів. Заправлення автомобілів СВГ передбачається однією паливо-роздавальною колонкою (ПРК). Пропускна здатність АГЗП – 120 авто/добу.

Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину – 880 м3, дизельного пального – 410 м3, СВГ – 2190 м3. Режим роботи 365 днів на рік, цілодобово.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються відповідно до вимог чинного законодавства:

- дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони відповідно до «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (ДСП 173-96)», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 р. № 173;
  - рівень акустичного забруднення не повинен перевищувати нормативних показників згідно ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку» тощо.
  - дотримання законодавства щодо управління відходами;
  - дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів;
  - дотримуватись нормативів ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва.
- Загальні вимоги»;
- щодо технічної альтернативи 2.*
- аналогічні обраному варіанту провадження планованої діяльності.
- щодо територіальної альтернативи 1.*
- дотримання вимог Земельного Кодексу України; - дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони;
  - дотримання містобудівних умов та обмежень; протипожежних розривів між будівлями та спорудами.
- щодо територіальної альтернативи 2.*
- не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Інженерна підготовка території включає планування майданчику будівництва

(реконструкції). До початку реконструкції проводяться земляні роботи. Додаткове відведення землі не передбачається. Інженерно-геологічні та інженерно-геодезичні вишукування виконуються на етапі розробки робочого проекту відповідно до діючих норм ДБН А.2.1-1:2008 «Інженерні вишукування для будівництва». Проектні рішення в період реконструкції та експлуатації будуть забезпечувати раціональне використання ґрунту та водних ресурсів, а також будуть передбачені захисні та компенсаційні заходи.

щодо технічної альтернативи 2.

- аналогічні технічній альтернативі 1
- щодо територіальної альтернативи 1.*
- аналогічні технічній альтернативі 1
- щодо територіальної альтернативи 2.*
- не розглядається.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

Основними можливими впливами планової діяльності (при реконструкції та експлуатації) об'єкта на довкілля є:

- клімат і мікроклімат: планована діяльність не матиме суттєвого впливу на клімат та мікроклімат;

- повітряне середовище: під час реконструкції: короточасний незначний вплив за рахунок викидів забруднюючих речовин при земляних роботах, роботі техніки, здійснення зварювальних та фарбувальних робіт;

- під час експлуатації: допустимий вплив, джерелами утворення забруднюючих речовин будуть: дихальні клапани резервуарів з паливом, паливо-роздавальне обладнання, транспорт;

- ґрунти: під час реконструкції:

- потенційний вплив планової діяльності на ґрунти тимчасовий під час земляних робіт, після виконання будівельно-монтажних робіт передбачається його відновлення, вплив визначається як прийнятний;

- при експлуатації: можливий вплив від розливу нафтопродуктів у випадку аварії. При дотриманні всіх технологічних процесів та умов експлуатація АЗС не буде мати негативний вплив на стан ґрунтового середовища;

- геологічне середовище – вплив відсутній;

- водні ресурси: можливий вплив від утворення дощових та господарсько-побутових стоків в разі порушення умов очищення/знешкодження стоків. Під час належної експлуатації об'єкту скид стічних вод безпосередньо у водоймища та ґрунтові води відсутній, стічні води від опадів очищаються на локальних очисних спорудах – негативний вплив на водне середовище не передбачається;

- поводження з відходами: утворення відходів внаслідок експлуатації комплексу АЗС. Утворені відходи будуть передаватися суб'єктам управління відходами;

- рослинний та тваринний світ: відсутній, зелені насадження – відсутні, заповідні об'єкти в зоні впливу відсутні, цінних насаджень на території не виявлено, шляхи міграції тварин відсутні;

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічно технічній альтернативі 1 за винятком значного збільшення об'єму будівельних робіт з підведення і прокладення газопроводів метану, встановлення блоків підготовки, очищення та акумулюції газу, а також збільшення джерел викидів від обладнання АГКС.

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічний технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядаються.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”).

Друга категорія

4 Енергетичну промисловість. Енергетичну промисловість: зберігання та переробка вуглеводневої сировини (газу природного, газу сланцевих товщ, газу, розчиненого у нафті, газу центрально-басейнового типу, газу (метану) вугільних родовищ, конденсату, нафти, бітуму нафтового, скрапленого газу); поверхнєве та підземне зберігання викопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об'ємом (для рідких або газоподібних) 15 кубічних метрів і більше; промислове брикетування кам'яного і бурого вугілля; – гідроелектростанції на річках незалежно від потужності; гідроакumuлюючі електростанції (ГАЕС); вітрові парки, вітрові електростанції, що мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше;”

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав)).

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Плановий обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля у відповідності зі ст.6 Закону України « Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 року.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадянські.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськсть має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде Висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на виконання будівельних робіт

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається відповідним органом державної інспекції архітектури та містобудування України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень тарівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації , 65107, м.Одеса, вул.Канатна, 83, ecolog@od.gov.ua, (048) 728-35-05, Шатохіна Ірина Вадимівна

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ»,

код ЄДРПОУ 30019775

(повне найменування юридичної особи, код згідно ЄДРПОУ, або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, ідентифікаційний код або у разі відсутності ідентифікаційного коду зазначаються паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий фізичної особи – підприємця)

ІНФОРМУЄ ПРО НАМІР ПРОВАДИТИ ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 04053, місто Київ, ВУЛИЦЯ КУДРЯВСЬКА, будинок 26/28

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця [поштовий індекс, адреса], контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Реконструкція вузла підключення дотискної компресорної станції Комарно з встановленням 4-х газоперекачувальних агрегатів для компримування газу. Дотискна компресорна станція Комарно розташовується за адресою: 81561, Львівська область, Львівський район, Комарнівська територіальна громада, с. Переможне.

Технічна альтернатива 1.

Передбачається встановлення ГПА з газопоршневим двигуном.

Технічна альтернатива 2.

Альтернативою ГПА з газопоршневим двигуном може бути ГПА з електроприводом.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Львівська обл. Львівський р-н Переможне

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.

Комарнівська територіальна громада

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1. Львівська обл., Львівський р-н, Переможне. .

Дотискна компресорна станція Комарно розташовується на земельній ділянці площею 0,9698 га (кадастровий номер 4620985900:05:000:0002), за адресою: 81561, Львівська область, Львівський район, Комарнівська територіальна громада, с. Переможне.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2. Львівська обл., Львівський р-н, Переможне. .

Територіальна альтернатива 2 не розглядається, оскільки планована діяльність територіально і технологічно прив'язана до розташування ДКС Комарно і не може мати інших територіальних варіантів.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Уникнення втрат вуглеводневої сировини покращить техніко-економічні показники підприємства, що в свою чергу, дозволить виділити частину коштів на вирішення соціальних питань та збільшення розмірів відрахувань у місцевий бюджет. Важливість планованої діяльності зумовлена досить високими темпами падіння пластичних тисків та неможливістю існуючої компресорної станції забезпечувати необхідні технологічні параметри газу. Реконструкція дозволить підвищити технічні характеристики природного газу і уникнути втрат.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

ДКС Комарно призначена для підготовки газу Рудківського, Південно-Грабінського, Новосілівського, Добрянського, Свидницького, Липовецького, Верещицького, Грушівського, Макунівського, Орховицького, Дубаневицького, Пиняньського, Залужанського, Новосілівського газових родовищ, що подається з кільцевого промислового колектору, шляхом компримування до 2,5 МПа чи 5,5 МПа перед подачею в магістральні газопроводи DN700мм, PN5,5МПа Комарно- Держкордон, DN500мм, PN5,5МПа Комарно-Дроздовичі чи до ПІРС-Комарно ТОВ “Оператор ГТС України”, а також осушення газу адсорбційним методом відповідно до вимог «Кодексу газотранспортної системи України». До складу ДКС Комарно входять наступні будинки, споруди і виробничі майданчики: – майданчик з ГПА-1, ГПА-2 (Аjax 2804 LE); – майданчик з ГПА-3, ГПА-4 (Аjax 2802 LE); – майданчик з ГПА-5 (Аjax 2803 LE); – майданчик з ГПА-6; – майданчик з чотирма компресорними установками потужністю до 250 кВт; – майданчик з адсорбційною установкою осушки газу; – два вузли комерційного заміру газу; – склад оливи тарний; – установка сепарації газу; – трансформаторна підстанція ТП 6/0,4 кВ; – аварійна ДЕС; – службово-експлуатаційний і ремонтний блок; – протипожежна насосна станція; – резервуари для зберігання протипожежного запасу води; – дві артсвердловини технічної води; – три підземні дренажні емності. Передбачається облаштування майданчика з чотирма компресорними установками потужністю до 250 кВт.

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля [автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, не зазначається суб'єктом господарювання) 5322

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля ланованої діяльності [автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання])

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються згідно законодавства України з дотриманням нормативів гранично-допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище, санітарних нормативів на межі СЗЗ, радіаційного контролю, поводження з відходами, тощо. Відповідність розмірів СЗЗ вимогам Державних санітарних правил планування та будови населених пунктів (ДСП 173-96), зі змінами згідно наказу Міністерства охорони здоров'я України №362 від 02.07.2007 (п. 1.3) та Висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 21.12.2005 р. №05.03.02-07/59239 щодо зменшення СЗЗ від джерел забруднення об'єкта в північному напрямку розміром 800 м до існуючої житлової забудови с. Бучали та в південно-західному напрямку розміром 600 м до межі території фруктових садів с. Переможне. Виконання вимог щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони надр. Сорткування відходів та передача їх спеціалізованим підприємствам у відповідності до встановлених санітарно-гігієнічних вимог і природоохоронного законодавства. Викиди від стаціонарних джерел повинні здійснюватися за наявності дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Виконання правил протипожежної безпеки.

щодо технічної альтернативи 2.

Під час реалізації технічної альтернативи 2, екологічні, санітарно-гігієнічні та інші обмеження є аналогічними технічній альтернативи 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Дотримання розмірів санітарно-захисної зони; дотримання дозволених рівнів акустичного забруднення; дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів; організація спеціально відведених та відповідно обладнаних місць для тимчасового зберігання відходів.

щодо територіальної альтернативи 2.

Не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Інженерно-геологічні та інженерно-геодезичні вишукування, обстеження існуючих мереж та комунікацій будуть виконані згідно ДБН А.2.1-1. При дотриманні природоохоронного законодавства й вимог нормативної документації, а також передбачених проектом заходів, додатковий захист території не передбачається, оскільки наднормативні впливи на навколишнє середовище під час та після проведення реконструкції не очікуються.

щодо технічної альтернативи 2.

Еколого-інженерна підготовка і захист території аналогічні обраному варіанту планованої діяльності. *щодо територіальної альтернативи 1.* Компонування комплексу технологічного обладнання з урахуванням вимог техніки безпеки і виробничої санітарії. *щодо територіальної альтернативи 2.* Не розглядається

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

Можливі впливи планової діяльності на довкілля включають: Клімат і мікроклімат: реконструкція вузла підключення дотискної компресорної станції Комарно з встановленням 4-х газоперекачувальних агрегатів для компримування газу може призвести до незначної зміни вже існуючих виділень тепла, вологи, газів, що мають парниковий ефект і інших речовин, що в свою чергу, істотно не вплине на клімат і мікроклімат в прилеглий місцевості. Повітряне середовище: на період виконання будівельних робіт під час реконструкції вузла підключення ДКС Комарно з встановленням 4-х газоперекачувальних агрегатів для компримування газу, очікуються викиди забруднюючих речовин від випробування трубопроводів, автотранспорту та будівельної техніки, зварювальних та фарбувальних робіт. Під час експлуатації ДКС Комарно – викиди при спалюванні природного газу. Водне середовище: під час виконання будівельних робіт: передбачається споживання води на господарсько-побутові, виробничі та протипожежні потреби. Водопостачання та водовідведення здійснюється по існуючим мережам,

потреби у проведенні додаткових заходів відсутні. під час експлуатації – вплив на водне середовище не очікується, можливий негативний вплив у разі порушення технологічних процесів чи можливих наслідків аварійних ситуацій. Вплив на ґрунт та земельні ресурси: під час виконання будівельних робіт: вплив на ґрунти носить локальний характер і здійснюється тільки в частині, пов'язаній з виконанням планувальних робіт. під час експлуатації: можливий негативний вплив під час аварійних розливів паливо-мастильних матеріалів. Природно-заповідний фонд: планована діяльність буде здійснюватися з дотриманням вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України» Рослинний, тваринний світ: під час виконання будівельних робіт: вплив на рослинний і тваринний світ відсутній, оскільки усі роботи будуть проводитися в межах діючого промислового об'єкту, на території якого відсутні цінні зелені насадження та шляхи міграції тварин. під час експлуатації: негативний вплив на рослинний, тваринний світ, природно- заповідні об'єкти не передбачається. Навколишнє соціальне середовище (населення): носить позитивний аспект (позитивний вплив на місцеву економіку; залучення інвестицій в економіку району). Впровадження планової діяльності є вагомим внеском у розвиток як регіональної економіки, так і економіки України в цілому Навколишнє техногенне середовище: провадження планованої діяльності буде мати позитивний вплив на місцеву економіку через ритмічну цілорічну роботу підприємства, зайнятість місцевого населення, регулярні податкові надходження, залучення інвестицій в економіку району. Відходи: під час виконання будівельних робіт: передбачається утворення будівельних та побутових відходів. під час експлуатації: передбачається утворення відходів від існуючих та запроєктованих технологічних процесів та життєдіяльності обслуговуючого персоналу. Управління відходами буде здійснювати відповідно до вимог чинного законодавства.

щодо технічної альтернативи 2.

Аналогічно обраному варіанту планованої діяльності, окрім впливу на атмосферне повітря в частині викидів від ГПА з електроприводом (від ГПА з електричним приводом викиди відсутні). Також додаткове будівництво ЛЕП, додаткове втручання у довкілля, відведення земельних ділянок.

щодо територіальної альтернативи 1.

Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля можливі в межах санітарно-захисної зони та виділених земельних ділянок під провадження планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 2.

Не розглядається.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (азначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”).

Друга категорія

14 Розширення та зміни Розширення та зміни, включаючи перегляд або оновлення умов провадження планованої діяльності, встановлених (затверджених) рішенням про провадження планованої діяльності або подовження строків її провадження, реконструкцію, технічне переоснащення, капітальний ремонт, перепрофілювання діяльності та об'єктів, зазначених у пунктах 1-13 цієї частини, крім тих, які не справляють значного впливу на довкілля відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України”

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав)).

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Відповідно до вимога ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року, до звіту з оцінки впливу на довкілля буде включено із достатньою деталізацією такі планові показники:

- опис місця провадження, цілі й опис основних характеристик планованої діяльності;
- опис поточного стану та факторів довкілля;
- оцінка впливу планованої діяльності на геологічне середовище, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, техногенне середовище, соціальне середовище;
- опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відведення, уникнення, зменшення усунення значного негативного впливу на довкілля, в тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;
- зауваження та пропозиції, які надійдуть за результатами громадських обговорень.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля; проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляд Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.
Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

Висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Департамент екології та природних ресурсів Львівської ОДА

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації , 79026, м. Львів, вул. Стрийська, envir@loda.gov.ua, 38(032) 238-73-83, Сорока Назарій /Любимрович

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

(Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020)

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390

(повне найменування юридичної особи, код згідно ЄДРПОУ, або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, ідентифікаційний код або у разі відсутності ідентифікаційного коду зазначаються паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий фізичної особи – підприємця)

ІНФОРМУЄ ПРО НАМІР ПРОВАДИТИ ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 04053, місто Київ, ПРОВУЛОК НЕСТОРІВСЬКИЙ, будинок 3-5

(місцезаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Планованою діяльністю передбачається реконструкція АЗС з встановленням стаціонарного заправника газом, Одеська область, Білгород-Дністровський район, село Салгани, вул. Шабська,20А На автозаправній станції (АЗС) передбачається здійснювати прийом, зберігання і відпуск пального для автотранспорту, а саме: бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Режим роботи – цілодобовий.

Технічна альтернатива 1.

До складу комплексу АЗС входять наступні споруди: Існуючі:

- операторська;
- навіс;
- резервуарний парк нафтопродуктів підземного типу (4х25 м3);
- паливороздавальні колонки рідкого моторного палива (2шт); очисні споруди дощових стоків; септик; убіральня;
- протипожежні резервуари води 2х25;
- Проектовані: Модуль СВГ-10 з підземним резервуаром емністю 10 м3;
- майданчик для встановлення модуля;
- майданчик зливу СВГ;
- майданчик заправки автомобілів;
- конструкції огорожі майданчику для встановлення АГЗП;
- конструкції блискавкозахисту;
- конструкції зовнішнього освітлення АГЗП;
- інформаційно-цінове табло;
- автоматична сигналізація загазованості;
- протипожежні резервуари води 2х75.

Технічна альтернатива 2.

В якості технічної альтернативи 2 розглядається встановлення автомобільної газонаповнювальної компресорної станції (АГКС) для заправлення автомобілів газом – метаном.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Одеська обл. Білгород-Дністровський р-н Салгани Шабська 20А

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. 5120886600:01:001:0001

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 1.

Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, Салгани, Шабська, 20А. Реконструкція існуючої автозаправної станції передбачається за адресою: Одеська область, Білгород-Дністровський район, Шабівська територіальна громада, село Салгани, вул. Шабська,20А на орендованій земельній ділянці загальною площею 0,2278 га. Кадастровий номер земельної ділянки - 5120886600:01:001:0001, цільове призначення – землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони або іншого призначення, для експлуатації та обслуговування автозаправної станції.

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 2.

Одеська обл., Білгород-Дністровський р-н, Салгани, Шабська, 20А. Розгляд місця провадження планованої діяльності за територіальною альтернативою 2 не розглядається, оскільки реконструкція передбачається на існуючому об'єкті, земельна ділянка має відповідне цільове призначення та знаходиться в оренді у ПАТ «УКРНАФТА».

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Соціально-економічний вплив від планованої діяльності носить позитивний характер.

Основними позитивними факторами є збільшення надходжень грошових коштів у бюджет району, громади та області, що сприятиме розвитку державних, соціальних, господарських програм (в т.ч. орендної плати за землею), зайнятості місцевого населення, розвитку промислової складової громади, можливість заправки автотранспорту якісним паливом.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Автозаправна станція (АЗС) призначена для приймання, зберігання і відпуску нафтопродуктів, які за допомогою помп паливно-роздавальних колонок (ПРК) подаються з резервуарів в баки автомобілів. Передбачено відпуск бензину, дизельного пального (ДП) та скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Доставка палива на АЗС здійснюється автотранспортом.

Злив палива із автоцистерн до резервуару відбувається через герметичні ливні муфти, які знаходяться над резервуарами. Зберігання рідкого моторного палива передбачено у підземних металевих резервуарах:
- для зберігання бензину – 25 м3 (3 шт.);
– для зберігання ДП – 25 м3 (1 шт.);
– Зберігання ЗВГ передбачається в одному підземному, сталевому, циліндричному резервуарі об'ємом 10,0 м3. Заправлення автомобілів рідким моторним паливом передбачається трьома паливно-роздавальними колонками (ПРК); система насосів- всмоктуюча, паливо-роздавальні колонки обладнані системою рекуператції парів. Заправлення автомобілів СВГ передбачається однію паливо-роздавальною колонкою (ПРК). Пропускна здатність АГЗП – 120 авто/добу. Для забезпечення потреб АЗС в електроенергії при аварійному відключені електричних мереж передбачений бензиновий генератор (1 шт.). Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину – 790 м3, дизельного пального – 320 м3, СВГ – 2190 м3. Режим роботи 365 днів на рік, цілодобово.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються відповідно до вимог чинного законодавства:

- дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони відповідно до «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (ДСП 173-96)», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 р. № 173;
- рівень акустичного забруднення не повинен перевищувати нормативних показників згідно ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку» тощо.
- дотримання законодавства щодо управління відходами; - дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів;
- дотримуватись нормативів ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва.

Загальні вимоги

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічні обраному варіанту провадження планованої діяльності

щодо територіальної альтернативи 1.

– дотримання вимог Земельного Кодексу України;

– дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони;

– дотримання містобудівних умов та обмежень; протипожежних розривів між будівлями та спорудами

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається.

7. Необхідна еколоого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Інженерна підготовка території включає планування майданчику будівництва (реконструкції). До початку реконструкції проводяться земляні роботи. Додаткове відведення землі не передбачається. Інженерно-геологічні та інженерно-геодезичні вишукування виконуються на етапі розробки робочого проекту відповідно до діючих норм ДБН А.2.1-1:2008 «Інженерні вишукування для будівництва». Проектні рішення в період реконструкції та експлуатації будуть забезпечувати раціональне використання ґрунту та водних ресурсів, а також будуть передбачені захисні та компенсаційні заходи.

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічні технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічні технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

Основними можливими впливами планової діяльності (при реконструкції та експлуатації) об'єкта на довкілля є: – клімат і мікроклімат: планована діяльність не матиме суттєвого впливу на клімат та мікроклімат; – повітряне середовище: під час реконструкції: короткотрасний незначний вплив за рахунок викидів забруднюючих речовин при земляних роботах, роботі техніки, здійснення зварювальних та фарбувальних робіт; під час експлуатації: допустимий вплив, джерелами утворення забруднюючих речовин будуть: дихальні клапани резервуарів з паливом, паливо-роздавальне обладнання, транспорт;

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, не зазначається суб'єктом господарювання)

4836

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля ланованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

- ґрунти: під час реконструкції;
- потенційний вплив планової діяльності на ґрунти тимчасовий під час земляних робіт, після виконання будівельно-монтажних робіт передбачається його відновлення, вплив визначається як прийнятний; при експлуатації: можливий вплив від розливу нафтопродуктів у випадку аварії. При дотриманні всіх технологічних процесів та умов експлуатація АЗС не буде мати негативний вплив на стан ґрунтового середовища;
- геологічне середовище – вплив відсутній;

– водні ресурси: можливий вплив від утворення дощових та господарсько-побутових стоків в разі порушення умов очищення/знешкодження стоків. Під час належної експлуатації об'єкту скид стічних вод безпосередньо у водоймища та ґрунтові води відсутній, стічні води від опадів очищаються на локальних очисних спорудах – негативний вплив на водне середовище не передбачається;

– поводження з відходами: утворення відходів внаслідок експлуатації комплексу АЗС. Утворені відходи будуть передаватися суб'єктам управління відходами;

– рослинний та тваринний світ: відсутній, зелені насадження – відсутні, заповідні об'єкти в зоні впливу відсутні, цінних насаджень на території не виявлено, шляхи міграції тварин відсутні

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічно технічній альтернативі 1 за винятком значного збільшення об'єму будівельних робіт з підведення і прокладення газопроводів метану, встановлення блоків підготовки, очищення та акумуляції газу, а також збільшення джерел викидів від обладнання АГКС

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічний технічній альтернативі 1.

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядаються.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”).

Друга категорія

4 Енергетичну промисловість Енергетичну промисловість:

- зберігання та переробка вуглеводневої сировини (газу природного, газу сланцевих товщ, газу, розчиненого у нафті, газу центрально-басейнового типу, газу (метану) вугільних родовищ, конденсату, нафти, бітуму нафтового, скрапленого газу); поверхнєве та підземне зберігання вихопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об'ємом (для рідких або газоподібних) 15 кубічних метрів і більше;
- промислове брикетування кам'яного і бурого вугілля;
- гідроелектростанції на річках незалежно від потужності; гідроакумуючі електростанції (ГАЕС); вітрові парки, вітрові електростанції, що мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше;”

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав)).

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Плановий обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля у відповідності зі ст.6 Закону України « Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 року

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- проведення громадського обговорення планованої діяльності;
- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;
- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість

ІНФОРМУЄ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» ФІЛІЯ ГАЗОПРОМИСЛОВЕ УПРАВЛІННЯ «ПОЛТАВАГАЗВИДОБУВАННЯ»

про те, що Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України видано Висновок з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Нове будівництво промислового газопроводу–лупінгів Розумівська УКПГ - Машівська УКПГ (за межами населених пунктів на території адміністративного підпорядкування Машівської селищної територіальної громади Полтавського району Полтавської області)» №21/01-20239611049/1 від 09.02.2024 р. та Звіт про громадське обговорення №21/01-20239611049/2 від 09.02.2024 р

чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськості має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це вклучається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності. Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде Висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на виконання будівельних робіт

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається відповідним органом державної інспекції архітектури та містобудування України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надіслати до

Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, 65107, м.Одеса, вул.Канатна, 83 , ecolog@od.gov.ua, (048) 728-35-05, Шатохіна Ірина Вадимівна

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390

(повне найменування юридичної особи, код згідно ЄДРПОУ, або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, ідентифікаційний код або у разі відсутності ідентифікаційного коду зазначаються паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий фізичної особи – підприємця)

ІНФОРМУЄ ПРО НАМІР ПРОВАДИТИ ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 04053, місто Київ, ПРОВУЛОК НЕСТОРІВСЬКИЙ, будинок 3-5

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Планованою діяльністю передбачається будівництво АГЗП з встановленням стаціонарного заправника газом (типу СЗГ-К-10) на території діючої АЗС в с. Якушинці, Вінницької області (автодорога Львів-Кіровоград-Знам'янка км.353+180 праворуч). На автозаправній станції (АЗС) передбачається здійснювати прийом, зберігання і відпуск пального для автотранспорту, а саме:

бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Режим роботи – цілодобовий

Технічна альтернатива 1.
До складу комплексу АЗС входять наступні споруди: Існуючі:

- операторна; навів;
- резервуарний парк нафтопродуктів підземного типу (4х25 м3);
- паливороздавальні колонки рідкого моторного палива (3 шт.);
- очисні споруди дощових стоків;
- огородження;
- інформаційноцінове табло.

Проектовані:

- модуль СЗГ-К-10 для скрапленого вуглеводневого газу (СВГ) з наземним резервуаром емністю 10 м3;
- майданчик для встановлення модуля; майданчик зливу ЗВГ;
- конструкції огорожі майданчику для встановлення АГЗП;
- конструкції блискавкозахисту;
- протипожежні резервуари (200 м3);
- автоматична сигналізація загазованості;
- мережі зовнішнього пожежогаасіння

Технічна альтернатива 2.
В якості технічної альтернативи 2 розглядається встановлення автомобільної газонаповнювальної компресорної станції (АГКС) для заправки автомобілів газом – метаном.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Вінницька обл. Вінницький р-н Якушинці автодорога Львів-Кіровоград-Знам'янка км.353+180 праворуч

3.1. Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. UA05020310010019628

Місце провадження планованої діяльності:

Територіальна альтернатива 1.

Вінницька обл., Вінницький р-н, Якушинці, автодорога Львів-Кіровоград-Знам'янка км.353+180 праворуч.

Будівництво АГЗП з встановленням стаціонарного заправника газом (типу СЗГ-К-10) на території діючої АЗС в с. Якушинці, Вінницької області (автодорога Львів-Кіровоград-Знам'янка км.353+180 праворуч) передбачається на орендованій земельній ділянці загальною площею 0,3485 га. Кадастровий номер земельної ділянки – 0520688906:04:004:0072, цільове призначення – 12.11 Для розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу.

Місце провадження планованої діяльності:
Територіальна альтернатива 2.

Вінницька обл., Вінницький р-н, Якушинці, автодорога Львів-Кіровоград-Знам'янка км.353+180 праворуч.

Розгляд місця провадження планованої діяльності за територіальною альтернативою 2 не розглядається, оскільки будівництво передбачається на існуючому об'єкті, земельна ділянка має відповідне цільове призначення та знаходиться в оренді у ПАТ «УКРНАФТА».

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.
Соціально-економічний вплив від планованої діяльності носить позитивний характер.

Основними позитивними факторами є збільшення надходжень грошових коштів у бюджет району, громади та області, що сприяє розвитку державних, соціальних, господарських програм (в т.ч. орендної плати за землю), зайнятості місцевого населення, розвитку промислової складової громади, можливість заправки автотранспорту якісним паливом.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності
(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо). Автозаправна станція (АЗС) призначена для приймання, зберігання

і відпуску нафтопродуктів, які за допомогою помп паливно-роздавальних колонок (ПРК) подаються з резервуарів в баки автомобілів. Передбачено відпуск бензину, дизельного пального (ДП) та скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Доставка палива на АЗС здійснюється автотранспортом.

Злив палива із автоцистерн до резервуару відбувається через герметичні зливні муфти, які знаходяться над резервуарами. Зберігання рідкого моторного палива передбачено у підземних металевих резервуарах: - для зберігання бензину – 25 м3 (3 шт.); - для зберігання ДП – 25 м3 (1 шт.). Зберігання СВГ передбачається в одному наземному резеруарі об'ємом 10,0 м3.

Заправки автомобілів рідким моторним паливом передбачається трьома паливороздавальними колонками (ПРК); система насосів- всмоктуюча, паливо-роздавальні колонки обладнані системою рекуперації парів. Заправки автомобілів СВГ передбачається однією паливо-роздавальною колонкою (ПРК). Пропускна здатність АГЗП – 20 авто/добу. Для забезпечення потреб АЗС в електроенергії при аварійному відключенні електричних мереж встановлена бензинова електростанція (1 шт.). Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину – 355 м3, дизельного пального – 480 м3, СВГ – 365 м3. Режим роботи 365 днів на рік, цілодобово.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються відповідно до вимог чинного законодавства:

– дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони відповідно до «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів (ДСП 173-96)», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 р. № 173;

– рівень акустичного забруднення не повинен перевищувати нормативних показників згідно ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку» тощо.

– дотримання законодавства щодо управління відходами;

– дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів;

– дотримуватись нормативів ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва.

Загальні вимоги»

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічні обраному варіанту провадження планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 1.

– дотримання вимог Земельного Кодексу України; - дотримання розмірів нормативної санітарно-захисної зони;

– дотримання містобудівних умов та обмежень; протипожежних розривів між будівлями та спорудами.

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Інженерна підготовка території включає планування майданчику будівництва. До початку будівництва проводяться земляні роботи. Додаткове відведення землі не передбачається.

Інженерно-геологічні та інженерно-геодезичні вишукування виконуються на етапі розробки робочого проекту відповідно до діючих норм ДБН А.2.1-1:2008 «Інженерні вишукування для будівництва». Проектні рішення в період будівництва та експлуатації будуть забезпечувати раціональне використання ґрунту та водних ресурсів, а також будуть передбачені захисні та компенсаційні заходи

щодо технічної альтернативи 2.

аналогічні технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічні технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається.

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:
щодо технічної альтернативи 1.

Основними можливими впливами планової діяльності (при будівництві та експлуатації) об'єкта на довкілля є:

– клімат і мікроклімат: планована діяльність не матиме суттєвого впливу на клімат та мікроклімат;

– повітряне середовище: під час будівництва: короткотчасний незначний вплив за рахунок викидів забруднюючих речовин при земляних роботах, роботі техніки, здійснення зварювальних та фарбувальних робіт;

– під час експлуатації: допустимий вплив, джерелами утворення забруднюючих речовин будуть: дихальні клапани резервуарів з паливом,

паливо-роздавальне обладнання, транспорт;

– ґрунти: під час будівництва: потенційний вплив планової діяльності на ґрунти тимчасовий під час земляних робіт, після виконання будівельно-монтажних робіт передбачається його відновлення, вплив визначається як прийнятний;

– при експлуатації: можливий вплив від розливу нафтопродуктів у випадку аварії. При дотриманні всіх технологічних процесів та умов експлуатація АЗС не буде мати негативний вплив на стан ґрунтового середовища;

– еологічне середовище – вплив відсутній;

– водні ресурси: можливий вплив від утворення дощових стоків в разі порушення умов очищення/знешкодження стоків. Під час належної експлуатації об'єкту скид стічних вод безпосередньо у водоймища та ґрунтові води відсутній, стічні води від опадів очищаються на локальних очисних спорудах – негативний вплив на водне середовище не передбачається;

– поводження з відходами: утворення відходів внаслідок експлуатації комплексу АЗС. Утворені відходи будуть передаватися суб'єктам управління відходами;

– рослинний та тваринний світ: відсутній, зелені насадження – відсутні, заповідні об'єкти в зоні впливу відсутні, цінних насаджень на території не виявлено, шляхи міграції тварин відсутні;

щодо технічної альтернативи 2.

– аналогічно технічній альтернативі 1 за винятком значного збільшення об'єму будівельних робіт з підведення і прокладення газопроводів метану, встановлення блоків підготовки, очищення та акумуляції газу, а також збільшення джерел викидів від обладнання АГКС.

щодо територіальної альтернативи 1.

аналогічний технічній альтернативі 1

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядаються.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”).

Друга категорія
4 Енергетичну промисловість Енергетичну промисловість: зберігання та переробка вуглеводневої сировини (газу природного, газу сланцевих товщ, газу, розчиненого у нафті, газу центрально-басейнового типу, газу (метану) вугільних родовищ, конденсату, нафти, бітуму нафтового, скрапленого газу);
– поверхнєве та підземне зберігання викопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об'ємом (для рідких або газоподібних) 15 кубічних метрів і більше; промислове брикетування кам'яного і бурого вугілля;
– гідроелектростанції на річках незалежно від потужності; гідроакумулюючі електростанції (ГАЕС);
– вітрові парки, вітрові електростанції, що мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше;”

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав).

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Плановий обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля у відповідності зі ст.6 Закону України « Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 року.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

– підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
– проведення громадського обговорення планованої діяльності;
– аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
– надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;
– врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішення про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

ШАХТА «ЮВІЛЕЙНА» ВП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ПЕРШОТРАВЕНСЬКЕ», ПРАТ «ДТЕК ПАВЛОГРАДВУПІЛЛЯ»

ІНФОРМУЄ

про те, що Шахта «Ювілейна» ВП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ПЕРШОТРАВЕНСЬКЕ», ПРАТ «ДТЕК ПАВЛОГРАДВУПІЛЛЯ» №21/01-202392011096/1 від 09.02.2024 р. отримало Висновок з оцінки впливу на довкілля та звіт про громадське обговорення №21/01-202392011096/2 від 09.02.2024 р., виданий Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України «Розкриття та підготовка запасів пласта С6 на ділянці між Петропавлівським скидом та Апофізею Петропавлівського скиду шахти «Ювілейна», розташованої в Синельниківському районі Дніпропетровської області. Реконструкція», реєстраційний номер справи про планову діяльність 202392011096.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданою суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваженні і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.
Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде Висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Управлінням розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Управлінням розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної військової адміністрації

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на виконання будівельних робіт

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається відповідним органом державної інспекції архітектури та містобудування України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до

звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до Управління розвитку територій та інфраструктури Вінницької обласної державної адміністрації, 21021, м. Вінниця, вул. В.Порика, 29, uprter@vin.gov.ua, vine-co@ukr.net, (0432) 43-74-08, Сивенюк Іван Миколайович

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

ОГОЛОШЕННЯ

ПРО ПОЧАТОК ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ ЗВІТУ
З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Філія «Чигиринське лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» здійснює використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування. Планована діяльність здійснюється на території лісового фонду філії «Чигиринське лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», яке включає Чорнявське, Трушівське, Чигиринське, Матвіївське, Яничанське, Богданівське, Креселецьке, Грушківське, Тимошівське, Капітанівське, Макіївське лісництва. Лісові масиви розташовані в межах Черкаського та Звенигородського районів Черкаської області.

Площа філії «Чигиринське лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» складає 56 460,4 га. У межах колишнього ДП «Чигиринське лісове господарство» щорічний обсяг рубок головного користування запроєктовано в об'ємі 44,66 тис. м³ ліквідної деревини на площі 149,7 га, в тому числі рекреаційно-оздоровчі ліси – 4,58 тис. м³ на площі 14,9 га, захисні ліси – 20,37 тис. м³ на площі 61,7 га, експлуатаційні ліси – 19,71 тис. м³ на площі 73,1 га. У межах колишнього ДП «Кам'янське лісове господарство» щорічний обсяг рубок головного користування запроєктовано в об'ємі 40,57 тис. м³ ліквідної деревини на площі 136,8 га, в тому числі рекреаційно-оздоровчі ліси – 0,55 тис. м³ на площі 1,8 га, захисні ліси – 3,56 тис. м³ на площі 14,2 га, експлуатаційні ліси – 36,46 тис. м³ на площі 120,8 га.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ФІЛІЯ «ЧИГИРИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»ДП “ЛІСИ УКРАЇНИ” 44921314

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті) Україна, 20900, Черкаська обл., Черкаський р-н, місто Чигирин, вул.Черкаська, будинок 77, місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035 OVD@mepr.gov.ua (044) 206-31-40, 206-31-50 заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки – Грицак Олена Анатоліївна

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля спеціальні дозволи на використання лісових ресурсів – лісорубні квитки ЦентральноЗахідним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

Постанова Кабінету Міністрів України № 761 від 23 травня 2007 р.

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань.

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після

1 Дата та час: 13.03.2024 10:00;

1 Лінк: <https://mepr.webex.com/mepr-ru/j.php?MTID=m11ac0c54ad-6fe380e14c92aa5a40518b>

Номер наради: 2366 410 9993 Пароль: mBdhUhhq232; встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок

громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення Громадські слухання відбудуться

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035 OVD@mepr.gov.ua (044) 206-31-40, 206-31-50 заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки – Грицак Олена Анатоліївна

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035 OVD@mepr.gov.ua (044) 206-31-40, 206-31-50 заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки – Грицак Олена Анатоліївна

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на 932 аркушах.

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

1. Кам'янська громада, 20800, Черкаська обл., Кам'янський р-н, м. Кам'янка, вул. Героїв Майдану, буд. 37; Контактна особа: Голова – Тірон Володимир Іванович, тел. 04732-61777.

2. Леськівська громада, 19640, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Леськів, вул. Центральна, буд. 53; e-mail: leskirada@gmail.com Контактна особа: Голова – Бас Микола Федорович, тел. 0472-343242.

3. Медведівська громада, 20930, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Медведівка, вул. Хмельницького Богдана, буд. 44 В; e-mail: mdsr2015@ukr.net Контактна особа: Голова – Іванченко Андрій Олексійович, тел. 0473095345, 0674702210.

4. Михайлівська громада, 20825, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Михайлівка вул. Героїв Майдану, буд. 27; Контактна особа: Голова – Плужник Тарас Анатолійович; тел. 04732-98442.

5. Ротмистрівська громада, 20726, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Ротмистрівка, вул. Михайлівська, буд. 18; e-mail: info@rotmistrivskagromada.gov.ua; Контактна особа: Голова – Ховайба Володимир Іванович, 096-129-61-40 ;

6. Сагунівська громада, 19644, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Сагунівка, вул. Лесі Українки, буд. 77; Контактна особа: Голова – Бодяненко Ірина Іванівна, тел. 0472-342242.

7. Чигиринська громада, 20901, Черкаська обл., Чигиринський р-н, м. Чигирин, вул. Богдана Хмельницького, буд. 19; e-mail: chygyrnotg2019@gmail.com;

chygyryn_mrada@ukr.net; Контактна особа: Голова – Харченко Віктор Анатолійович, тел. 04730-28728.

8. Шполянська міська громада, 20603, Черкаська обл., Звенигородський рн, м. Шпола, вул. Лозуватська, буд. 59; Контактна особа: Голова – Кравченко Сергій Володимирович, тел. 04741 2-01-28.

9. Контора філії «Чигиринське лісове господарство», 20901, Черкаська область, Черкаський район, місто Чигирин, вулиця Черкаська, 77, email: chyhurynlis@gmail.com; Контактна особа: Головний лісничий філії «Чигиринське лісове господарство» – Борота Василь Іванович, тел. (067) 470-89-87.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023

ОГОЛОШЕННЯ

ПРО ПОЧАТОК ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ ЗВІТУ
З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

«Доробка запасів вугілля пластів с10в і с8н шахти «Західно-Донбаська» в блоці №2, розташованій в Павлоградському районі Дніпропетровської області. Реконструкція».

Основним напрямком планованої діяльності є експлуатація родовища кам'яного вугілля підземним способом.

Корисна копалина – вугілля, за своїми технологічними властивостями придатна для використання на коксуванні у складі шихти, а також в енергетичному напрямку без обмежень. Основними споживачами продукції шахти «Західно-Донбаська» є теплоелектростанції. Вугілля використовується в якості енергетичної сировини.

Видобуток вугілля супроводжується виділенням і надходженням до шахтної атмосфери великої кількості емісійного метану. З метою не перевищення припустимих концентрацій шкідливого газу у шахтних виробках, на шахті «Західно-Донбаська» передбачається дегазація вугільних пластів-супутників. Каптований дегазаційною системою метан не використовується, розріджується до безпечних концентрацій у газозмішувальній камері та викидається в атмосферне повітря.

Шахтна вода відкачується на поверхню у загальношахтні відстійники. Після відстоювання та знезараження вода частково використовується на пилопригнічення, а частково скидається у ставок-освітлювач в балці Свідоків, який обслуговує ФЛІЯ «СОЦВУГІЛЛЯ» ПрАТ «ДТЕК ПAVЛЮГPAДВУГІЛЛЯ».

У ставок також скидаються шахтні води інших шахт центральної групи. Порода, що видається на поверхню на проммайданчику блока №1 шахти «Західно-Донбаська» ВСП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ТЕРНІВСЬКЕ» ПрАТ «ДТЕК ПAVЛЮГPAДВУГІЛЛЯ» вивозиться автомобільним транспортом на плоский породний. Порода, що видається на поверхню на проммайданчику блока №3 шахти «Західно-Донбаська» ВСП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ТЕРНІВСЬКЕ» ПрАТ «ДТЕК ПAVЛЮГPAДВУГІЛЛЯ» вивозиться автомобільним транспортом на ділянку рекультивації.

Метою планованої діяльності є підтримка проектної потужності шахти та забезпечення сталого та своєчасного поповнення лінії очисних заобів з урахуванням порядку відрацювання пластів та забезпечення проектної потужності шахти за видобутком гірничої маси в об'ємі 2500 тис. тон на рік до 2041 року. (Схема підтоковки шахтного поля – погоризонтна з відрацюванням довгих вилькових стовпів по простяганню, підняття та падінню. На шахтному полі прийнята система розробки – довгими стовпами по простяганню, підняття та падінню.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДТЕК ПAVЛЮГPAДВУГІЛЛЯ»

Код згідно ЄДРПОУ 00178353. Місцезнаходження юридичної особи: 51400, Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Соборна, 76. Контактний номер телефону: +38095-720-65-96; E-mail: TsyganenkoMY@dtek.com

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові громадянина-підприємця, ідентифікаційний код, паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий) громадянина-підприємця, місцезнаходження юридичної особи або місце проживання громадянина-підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Адреса: вул. Митрополита Василя Липківського, 35 м. Київ, 03035, відділ оцінки впливу на довкілля, тел. (044) 206-31-40, e-mail: OVD@mepr.gov.ua

Контактна особа: заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки – Грицак Олена Анатоліївна.

(найменування уповноваженого органу, адреса, телефон та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде Висновок з оцінки впливу на довкілля, у якому визначено допустимість провадження такої планованої діяльності, що видається Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України.

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати, нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації,

визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

Громадські слухання (перші) відбудуться: 18.03.2024 р. 1000год. в режимі відеоконференції з використанням платформи Webex.

Посилання для підключення:

<https://mepr.webex.com/mepr-ru/j.php?MTID=m11cbd8864368d7a9dfde-155b00e9390>

Номер наради: 2369 671 7405

Пароль: JpyCxXTA336

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться не передбачаються

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Адреса: вул. Митрополита Василя Липківського, 35 м. Київ, 03035, відділ оцінки впливу на довкілля, тел. (044) 206-31-40, e-mail: OVD@mepr.gov.ua

Контактна особа: заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки – Грицак Олена Анатоліївна.

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Адреса: вул. Митрополита Василя Липківського, 35 м. Київ, 03035, відділ оцінки впливу на довкілля, тел. (044) 206-31-40, e-mail: OVD@mepr.gov.ua

Контактна особа: заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки – Грицак Олена Анатоліївна.

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності «Доробка запасів вугілля пластів с10в і с8н шахти «Західно-Донбаська» в блоці №2, розташованій в Павлоградському районі Дніпропетровської області. Реконструкції» на 611 арк.

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

1. Приміщення Богданівської сільської ради, Павлоградського району, Дніпропетровської області – с. Богданівка, вул. Жовтнева, 35-А. Контактна особа: начальник відділу правового та кадрового забезпечення Вишневська І.О. тел. (0563) 20-09-45.

2. Приміщення Тернівської міської ради, Дніпропетровської області – м. Тернівка, вул. Пушкіна, 5-а. Контактна особа: Цимбал Любов, тел. (0563) 26-95-19.

3. Приміщення Троїцької сільської ради, Павлоградського району, Дніпропетровської області – с. Троїцьке, вул. Миру, буд. 1, тел. (0563)20-09-45.

4. ВСП «ШАХТОУПРАВЛІННЯ ТЕРНІВСЬКЕ» шахта «Тернівська», вул. Харківська, 1, м. Тернівка, Дніпропетровська обл., примальня. Контактна особа: головний еколог шахтоуправління Циганенко Михайло Юрійович. Контактний телефон: +38095-720-65-96

Дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами – 19.02.2024 р.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

ЄС ХОЧЕ СКОРОТИТИ ВИКИДИ ВУГЛЕЦЕВОГО ГАЗУ НА 90 % ДО 2040 РОКУ

Як це має відбутися, чому з’явилася нова мета і чи може план провалитися? Найважливіші відповіді

ЄС любить бути амбітним, коли йдеться про захист клімату. Офіційно Єврокомісія хоче зробити Європу першим кліматично нейтральним континентом і представила нову проміжну мету до 2040 року. 90 % викидів мають бути скорочені порівняно з рівнем 1990 року. Про що йдеться у пропозиції, чи достатньо амбітних цілей і яку роль відіграватиме зберігання CO2, розповідає Die Zeit.

Які кліматичні цілі застосовуються зараз — і що має змінитися?

На виконання Паризької угоди ЄС наразі прийняв дві основні кліматичні цілі: до 2030 року викиди парникових газів мають бути скорочені на 55 % порівняно з рівнем 1990 року, а до 2050 року ЄС має стати повністю кліматично нейтральним.

Чому це одна нова кліматична ціль?

Причиною того, що ЄС ставить перед собою нові кліматичні цілі кожні кілька років, є Паризька угода. Механізм, покликаний гарантувати, що світ не потеплішає більш ніж на 1,5 °C, передбачає, що країни самі беруть на себе зобов’язання щодо кліматичних цілей — так звані Національно-визначені внески (НВВ). Однак це добровільні зобов’язання, і ніхто не може гарантувати, що їхнього загального обсягу буде достатньо для досягнення 1,5 градуса.

Поки глобальні кліматичні цілі недостатні, країни повинні регулярно покращувати свої цілі. Відповідно до Паризької угоди, країни повинні подавати нові НВВ що п’ять років. Наступний дедлайн — 2025 рік. Тому ЄС також зобов’язаний прийняти нові, більш жорсткі кліматичні цілі — 90 % до 2040 року.

11 країн раніше висловлювалися за встановлення максимально амбітної мети. Це був єдиний спосіб «утримати 1,5 градуса». Крім того, жорстка кліматична політика важлива для того, щоб задати ринкові сигнали для «зеленої» трансформації та створити незалежність від викопного палива.

Чому 90% до 2040 року?

Ця пропозиція надійшла від наукової експертної групи Європейської Комісії, Європейської наукової консультативної ради з питань зміни клімату. Вона проаналізувала, яка кліматична ціль ЄС буде необхідною і можливою до 2040 року з погляду кліматичної науки. Група дійшла висновку, що за цей період ЄС повинен буде скоротити свої викиди на 90-95 %. Отже, 90 % — це мінімальна цифра, яку експерти вважають необхідною.

Але чому це має відбутися так швидко до 2040 року, якщо ЄС не повинен стати кліматично нейтральним до 2050 року? На це є дві основні причини. По-перше, останніх кількох відсотків викидів парникових газів, імовірно, буде найважче уникнути. Тому має сенс якомога швидше ініціювати все, що відносно легко реалізувати. Це стосується, наприклад, виробництва електроенергії з відновлюваних джерел. Це, зрештою, дасть нам більше часу, щоб зосередитися на тих сферах, де досягти нульових викидів особливо складно. Наприклад, у сільському господарстві чи промисловості.

По-друге, мета в 1,5 градуса — це насправді не дата, коли світ стане кліматично нейтральним, а загальна кількість парникових газів, які все ще викидаються в атмосферу. Тому кожен рік має значення. А оскільки залишок бюджету на викиди CO2 вже майже вичерпано, потрібно діяти швидко.

Як планується скоротити викиди?

Пропозиція Європейської Комісії спочатку є лише цільовим показником — іншими словами, точні заходи для його досягнення ще мають бути визначені в ході подальших переговорів. Однак пропозиція вже дає кілька підказок щодо того, чого можна очікувати.

Найважливішим моментом, мабуть, є те, що до 2040 року електроенергія має вироблятися майже повністю без викидів викопного палива. Натомість більша її частина має надходити з відновлюваних джерел енергії, а менша — з ядерної енергетики. Нафта використовуватиметься лише в невеликих кількостях і переважно в судноплаванні й авіації. Газова інфраструктура має бути переобладнана таким чином, щоб у майбутньому її можна було використовувати для виробництва електронного палива та водню. Необхідно посилити енергоефективність і циркулярну економіку. Важливо, щоб ціни на енергоносії залишалися доступними. Однак план ЄС також включає кілька суперечливих моментів, таких як використання технологій УЗВ або малих модульних ядерних реакторів.

Чи реалістичний новий план захисту клімату?

Без сумніву: скорочення викидів на 90 % до 2040 року — амбітна мета. Однак, за наявності достатньої політичної волі, експерти вважають, що її можна досягти.

У власному аналізі ЄС навіть дійшов висновку, що нинішніх заходів із захисту клімату вже достатньо для того, щоби скоротити викиди на 88 % до 2040 року. Це вже було би близько до нової кліматичної цілі. І 90 % також було б можливим, якби

викиди швидко скоротилися в усіх секторах.

Однак аналіз припускає, що всі країни-члени ЄС виконають свої плани в повному обсязі. Однак наразі виглядає так, що країни навіть не досягнуть своїх цілей до 2030 року. Тому вони мають час до червня 2024 року, щоби подати ЄС нові плани щодо того, як вони мають намір їх досягти.

Чи достатньо кліматичних цілей на 1,5 градуса?

Передусім нова кліматична ціль на 2040 рік відповідає науковим рекомендаціям Європейської кліматичної ради — хоча це лише абсолютний мінімум із того, що запропонували експерти.

Однак кліматична ціль на 2040 рік є також свідченням того, що фундаментальна проблема не вирішується.

«Три роки поспіль кліматична конференція констатує, що глобальні цілі на 2030 рік зовсім не є достатніми», — каже кліматолог Ніклас Хьоне, який аналізує кліматичну політику країн за допомогою Climate Action Tracker.

Аби досягти 1,5 градусів, ЄС також повинен буде значно збільшити свою ціль на 2030 рік із 55 до 61%.

Крім того, мета ЄС завжди стосується чистих викидів. Це означає, що парникові гази можуть продовжувати викидатися доти, доки згодом не будуть видалені з атмосфери. Це дає можливість політикам виставляти свої успіхи більшими, ніж є насправді. Технології зберігання CO2 чи природні поглиначі, такі як ліси, відіграють тут певну роль. В обох випадках дуже сумнівно, скільки CO2 насправді можна вловити з атмосфери, і вони часто використовуються для того, щоб відволікти увагу від найважливіших заходів захисту клімату — насамперед тих, що запобігають викидам парникових газів.

Для дійсно справедливої кліматичної політики ЄС мав би значно покращити свої кліматичні цілі, каже Ніклас Хьоне.

«У минулому ЄС викидав так багато, що від його бюджету практично нічого не залишилося», — говорить він.

Суворо кажучи, ЄС мав би стати кліматично нейтральним до 2040 року, якщо не до 2030 року. Оскільки це практично нереально, країни ЄС повинні принаймні надавати фінансову допомогу, щоб забезпечити справедливість.

«Ми повинні зробити якомога більше у себе вдома, а також допомогти менш розвиненим країнам здійснити трансформацію», — каже Гьоне.

Яку роль у цьому відіграє уловлювання та зберігання вуглецю (УЗВ)?

Уловлювання та зберігання вуглецю

(УЗВ) є важливим інструментом для досягнення запланованого 90-відсоткового скорочення викидів. Викиди, які мають бути скорочені за рахунок УЗВ, описані в стратегії управління викидами вуглецю, яка також буде презентована у вівторок. Паралельно ведуться переговори щодо Закону про промисловість із нульовим рівнем викидів. Цей законопроект має на меті визначити УЗВ як стратегічну технологію з нульовим рівнем викидів і сприяти створенню галузі УЗВ в ЄС.

Це може супроводжуватися встановленням цільового показника: 50 млн т CO2 повинні бути збережені до 2030 року, а до 2050 року — до 450 млн т. Наразі у світі зберігається лише близько 2 млн т на рік. Крім того, від 100 до 200 млн т вуглекислого газу необхідно вловлювати безпосередньо з повітря та зберігати. Невелика частина CO2 може бути використана як сировина, наприклад, у хімічній промисловості.

Експерти вже давно наголошують на тому, що УЗВ необхідне для того, щоби стати кліматично нейтральним або навіть кліматично негативним. Це пов’язано з тим, що виробничі процеси в хімічній, цементній промисловості чи сільському господарстві спричиняють викиди, яким неможливо запобігти за допомогою електрифікації чи використання водню. Тому план Єврокомісії застосувати технологію УЗВ на електростанціях викликає роздратування. Навіть до 2050 року, коли ЄС має намір досягти кліматичної нейтральності, в атмосферу буде введено понад 100 млн т викопного та біогенного CO2 — хоча експерти стверджують, що електроенергетика може бути повністю декарбонізована.

Чи може план все ж провалитися?

Мине певний час, перш ніж нова проміжна ціль фактично стане частиною кліматичного законодавства ЄС. Як підкреслює комісар ЄС з питань клімату Вопке Хукстра, конкретна законодавча пропозиція буде представлена лише після європейських виборів у червні. Це може стати проблемою, якщо після виборів не буде знайдено більшості на підтримку амбітного захисту клімату.

Однак навіть якщо кліматична ціль буде прийнята, вона навряд чи буде включена до Кліматичного закону раніше 2025 року. Лише після того, як ціль буде закріплена в законі, в наступні роки буде сформовано пакет нормативно-правових актів і директив. Лише тоді стане зрозуміло, як саме буде досягнуто цілі. У випадку з 55-відсотковою метою до 2030 року минули роки, перш ніж такий пакет було прийнято.

НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ ЗЕМЛІ ЗАПОВІДНИКА ПОВЕРНУТЬ ГРОМАДІ

Ділянку Залозецького ставу, за яку систематично не сплачували орендну плату, повернули у власність громади

“Оскільки ставок розміщених в межах гідрологічного заказника та Смарагдової мережі Європи (екологічна мережа територій, важливих для збереження природи), де заборонено рибогосподарську діяльність, а також систематично не сплачувалась орендна плата, прокуратура подала позов з вимогою розірвати договір оренди та повернути територіальній громаді земельну ділянку природно-заповідного фонду”, – йдеться у повідомленні.

ЕКСПЕРТ РОЗПОВІДАЄ, ЯК ПЕРЕСТАТИ НАМАГАТИСЬ МОТИВУВАТИ СЕБЕ Й ПОЧАТИ ОТРИМУВАТИ «ХАЛЯВНУ» ЕНЕРГІЮ

«Вашій енергійності можна буде лише позаздрити»

Чому так складно буває мотивувати себе робити те, що треба, і як можна «хакнути» це? Про це розповідає кандидат медичних наук, автор і ведучий навчальних семінарів із ресурсів здоров'я Андрій Біловешкін.

Він говорить, що у світі існує безліч занять, в яких ми можемо бути успішними або залишитися ні з чим. Тому мозок завжди проводить часто неусвідомлюваний аналіз імовірності отримання користі і на його основі видає нам кредит мотивації. Якщо мету визнано гідною та шанси її досягнення високі, ми сповнюємося енергією й діємо. За цей процес відповідає дофамінова система мозку, а її нейромедіатор — дофамін — можна умовно розглядати як валюту мозку.

«Як і будь-яку валюту, дофамін потрібно заробити, і його завжди не вистачає. У природних умовах дофамін виробляється тоді, коли ми робимо щось важливе і корисне для себе, прокачуючи свої навички та посилюючи ресурси: пробіглися — дофамін, виспалися — дофамін, дізналися нове — дофамін тощо.

З кожної дії виділяється небагато, але якісна диверсифікація забезпечує чудове самопочуття. Зрозуміло, витратити такою працею нажити валюту просто так мозок не збирається. І коли ви кажете собі “треба”: вивчити мову, схуднути чи опанувати нову навичку, — мозок розуміє, що це вимагатиме великих витрат енергії. Яких, можливо, зараз нема і які потрібно брати в кредит. Тому мозку простіше саботувати цілі, ніж витратитися на їхнє досягнення», — пояснює експерт.

Андрій Біловешкін пропонує уявити дофамінову систему як банк, а префронтальну кору мозку — як підприємця. Для отримання кредиту підприємцеві важливо мати добрий бізнес-план на майбутнє: чудову ідею з високими шансами на досягнення результату. Що ширший ваш горизонт планування, що ясніше ви уявляєте, як саме збирається досягти своїх цілей, як справлятиметеся з труднощами, то ймовірніше отримання кредиту довгострокової мотивації.

«Покажіть “банку”, що справа

виграшна, інноваційна й обіцяє великий дохід, поясніть, чому саме ви здатні впоратися з цим! Що краще ви уявляєте майбутнє, то ймовірніше його досягнення. Якщо вам важко уявити, що буде з вами за місяць, то і не сподівайтесь на мотивацію в довгострокових цілях — ваш мозок не дасть енергію, якщо ви живете одним днем. Імовірність неповернення кредиту мотивації настільки висока, що не варто ризикувати. Зверніть увагу: під ваші фантазії про те, що “одного разу прокинусь мільйонером” або “вийду заміж за принца”, мозок і гроша ламаного не дасть, потрібні лише чіткі та реальні плани», — наголошує науковець.

Він нагадує, що аби отримати кредит, потрібно мати гарну кредитну історію. Тобто ви повинні мати досвід набуття таких навичок, хай і в менших масштабах. Коли ви берете під контроль навіть малий аспект своєї мети та його виконуете, це дає вам впевненість, а для мозку покращує вашу кредитну історію: змогли бігати і займатися

раз на тиждень — отже, можна дати енергії і на заняття двічі. Кредит на меншу суму отримати набагато реальніше, тому Андрій Біловешкін рекомендує зменшити запити і підвищувати їх потім поступово.

«Для отримання кредиту потрібна гарна застава та відсутність заборгованостей. Стан нашого здоров'я — це наша застава. Якщо ми якісно харчуємося, висипаємося, маємо розвинену м'язову систему, контролюємо стрес, маємо хороше коло спілкування та соціальний статус, то під ці ресурси мозок із задоволенням видасть нам мотивацію на майбутнє. Якщо ж ви насилу дотягуєте до вечора п'ятниці, щойно справляється зі стресом, то вся валюта мозку йтиме на забезпечення щоденного функціонування, без відкладення запасу на майбутнє», — розповідає науковець.

Експерт підкреслює, що потрібно домовлятися, а не вибивати силою. Часто для того, щоб отримати більше ресурсів від

свого організму, ми діємо грубо, змушуючи себе щось робити силою волі, примусом. Але зловживання словом «треба» призводить до падіння рівня дофаміну та сильних вольових витрат. Тому на одній силі волі у досягненні довгострокових цілей далеко не зайдеш.

Також Андрій Біловешкін застерігає тих, хто намагається обдурити дофамінову систему, вдаючись до різних стимуляторів-«халяв».

«Дофамінова халява — це все, що піднімає рівень дофаміну без реальної роботи, без зусиль. З'їли солодке — настроїй піднявся, випили — покращалася суб'єктивна самооцінка. Але друж нічим не забезпечених грошей завжди призводить до інфляції. Надлишок дофамінової стимуляції мозку призводить до появи залежності та ще більших розладів мотивації», — говорить науковець.

Він також нагадує, що ймовірність отримати кредит вища, коли у вас є здібність

до того, на що ви його просите. Мозок оцінює це за рівнем задоволення — усвідомленого отримання задоволення при зайнятті якоюсь справою. Якщо вам щось треба, але при цьому воно зовсім не подобається, то, ймовірно, в кредиті вам відмовить. А якщо вас чогось сильно тягне, але ви не отримуєте задоволення, то ризик порушення дофамінової системи помітно зростає.

«Не шукайте мотивацію зовні — все, що вам потрібно, є у вашій голові. Сформуйте гарну кредитну історію, потренувавшись на дрібницях, навчитися отримувати задоволення від мети, утримайтеся від зайвої стимуляції, накопичте внутрішні резерви. І потім створіть реалістичний і надихаючий бізнес-план для досягнення своєї мети. Тоді ваш мозок дасть вам таке натхнення та мотивацію, що вашій енергійності можна буде лише позаздрити. Вчіться не ламати себе, а вести переговори на рівних», — радить Андрій Біловешкін.

В NASA ПРАЦЮЮТЬ НАД СТВОРЕННЯМ ЯДЕРНОГО РЕАКТОРА НА МІСЯЦІ

У 2022 році контракти в межах першого етапу отримали три компанії

Американське космічне агентство NASA заявило, що продовжує контракти в рамках першої фази амбітного проекту з розробки невеликого енергогенеруючого ядерного реактора ділення, який потенційно можна буде розгорнути як демонстраційний пристрій на Місяці.

У 2022 році контракти в межах першого етапу отримали три компанії: Westinghouse Electric Company, Lockheed Martin та спільне підприємство Intuitive Machines і X-Energy.

Агентство повідомило, що проекти виявили потенційні несправності та розглянули різні типи палива та конфігурації.

«Наявність наземних ядерних компаній у парі з компаніями, які мають досвід у космосі, створило широкий спектр ідей», — заявило NASA минулого тижня.

NASA повідомило, що вирішило продовжити три контракти на Фазу 1, щоб зібрати більше інформації до початку Фази 2 свого проекту, коли з промисловістю буде укладено контракт на проектування останнього реактора для демонстрації на Місяці.

Ці додаткові знання допоможуть агентству встановити вимоги Фази 2, сказала Ліндсей Калдон, керівник проекту Fission

Surface Power у дослідницькому центрі NASA Glenn у Клівленді.

«Ми отримуємо багато інформації від трьох партнерів», — сказав Калдон. «Нам доведеться витратити деякий час, щоб усе це обробити та побачити, що має сенс переходити до Фази 2, і взяти найкраще з Фази 1, щоб встановити вимоги для розробки системи з меншим ризиком у майбутньому».

За даними агентства, реактор завершить однорічну демонстрацію, а потім дев'ять років експлуатації, і в разі успіху проект може бути оновлений для потенційного використання на Марсі.

В УКРАЇНУ ДОСТАВИЛИ ПОНАД МІЛЬЙОН ДОЗ ВАКЦИНИ ПРОТИ ДИФТЕРІЇ

Наступне постачання складе ще 18 300 доз

Вакцину болгарського виробництва проти дифтерії та правця (АДП-М) зі зменшеним вмістом антигену на запит Міністерства охорони здоров'я України придбало державне підприємство «Медичні закупівлі України». В країну вже доставлено 1 039 500 доз, наступне постачання складе 18 300 доз. 75% відотриманої кількості буде розподілено до медзакладів в областях, тоді як 25% поставленої вакцини зберігатимуться на національному рівні як резервний запас і можуть бути розподілені в регіони за потреби (відповідно до наказу МОЗ України від 18.10.2023).

Вакцина призначена для проведення безоплатних щеплень за календарем профілактичних щеплень проти дифтерії та правця (АДП-М), препарат містить очищені правцевий та дифтерійний анатоксини. Щеплення для профілактики дифтерії та правця вакциною АДП-М (зі зменшеним вмістом дифтерійного та правцевого антигенів) роблять у 16 років та під час ревакцинації дорослих.

«Дифтерія та правець можуть мати серйозні наслідки для здоров'я, особливо в умовах війни, коли доступ до медичної допомоги може бути ускладненим чи тимчасово обмеженим. Крім того, дорослим

необхідна ревакцинація проти дифтерії кожні 10 років починаючи з 16-річного віку. Попри воєнні виклики Міністерству охорони здоров'я вдалося забезпечити безперебійну наявність вакцин для рутинної вакцинації на рівні кожної області минулого року, і ця робота триває. Поставлена вакцина АДП-М буде розподілена до медзакладів в області для проведення рутинних щеплень. Саме тому кожному важливо перевіряти вакцинальний статус, свій і дітей, та в разі переїзду чи пропуску щеплення звернутися до найближчої амбулаторії та скорегувати вакцинальний графік», – зазначив заступник Міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар України Ігор Кузін.

«Вакцинація щороку рятує мільйони людей у всьому світі. Тож єдиний спосіб захиститися від таких страшних інфекційних хвороб, як, наприклад, дифтерія та правець – вакцинація для дітей і ревакцинація для дорослих. Минулоріч ми вперше в історії існування МЗУ централізовано придбали вакцини від цих хвороб, адже це не лише наш ключовий пріоритет – збереження життя і здоров'я українців, а й питання національної безпеки»,

– говорить генеральний директор МЗУ Едем Адаманов.

Нагадаємо, безоплатні щеплення проти 10 інфекційних хвороб входять до календаря профілактичних щеплень. Зокрема, дитина має отримати щеплення проти таких захворювань, як туберкульоз, гепатит В, кір, епідемічний паротит, краснуха, дифтерія, правець, кашлюк, поліомієліт та хібі-інфекція. Усі вакцини за цим календарем в Україні є безоплатними для дітей та дорослих. Тож перевірте, чи має ваша дитина всі необхідні щеплення відповідно до віку. Згадайте, чи отримали ви ревакцинацію упродовж останніх 10 років. Подбайте також про вакцинацію (у т. ч. і бустерними дозами) проти COVID-19 – вона не входить до Календаря профілактичних щеплень, але є у кожній області та безплатна для населення.

Якщо графік вакцинації порушено (пропустили якусь зі щеплень), це не значить, що треба розпочинати курс імунізації спочатку. Проте вкрай важливо надолужити пропущені щеплення якомога швидше незалежно від того, скільки минуло часу. Тож зверніться до терапевта, сімейного лікаря чи педіатра – спеціаліст допоможе вам скласти індивідуальний графік щеплень.

ЗА ТИЖДЕНЬ ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНІ ВІРУСНІ ІНФЕКЦІЇ СЕРЕД ДІТЕЙ ЗРОСЛА НА 31%

Наразі у 22 регіонах зафіксована циркуляція вірусів грипу типів А та В

Захворюваність на ГРВІ, грип та COVID-19 у порівнянні із попереднім тижнем серед дітей зросла на 31%, серед дорослих – на 12,9%. Перевищення епідпорогу зареєстровано в Житомирській, Хмельницькій, Вінницькій та Чернівецькій областях.

За тиждень з 29 січня по 4 лютого в країні на ГРВІ захворіло 226 338 українців, із них 125 556 – діти віком до 17 років. До лікарень госпіталізовані 6 924 людини, із них 4 232 – діти.

Наразі у 22 регіонах зафіксована циркуляція вірусів грипу типів А та В. З 29 січня по 4 лютого зареєстровано 13 летальних

випадків серед пацієнтів із діагнозом «Грип». Загалом з початку сезону зареєстровано 35 летальних випадків. У 3 105 осіб з 29 січня по 4 лютого виявили COVID-19. Зареєстровано 28 летальних випадків через ускладнення від COVID-19. Всі померлі не мали профілактичних щеплень проти грипу та COVID-19.

Наразі всі області забезпечені вакциною проти COVID-19, також близько 12 тисяч доз вакцини проти грипу розподілені до медзакладів країни для проведення безоплатних щеплень, в першу чергу для пацієнтів з групи ризику. Задля уникнення важкого перебігу грипу та COVID-19

пацієнтам з групи ризику рекомендовано звернутися до своїх сімейних лікарів чи пунктів щеплення у медзакладах та дізнатись про можливість безоплатної вакцинації. До груп ризику належать люди старше 60 років, діти від 6 місяців, вагітні, люди з хронічними захворюваннями, а також люди з професійної групи ризику, які працюють з населенням та у великих колективах (медпрацівники, вчителі, продавці тощо).

Інформацію про найближчий пункт вакцинації, їхні адреси та графік роботи можна отримати, зателефонувавши до контакт-центру МОЗ за номером 0 800 60 20 19.

У НСЗУ РОЗПОВІЛИ, СКІЛЬКИ КОШТІВ ВИПЛАЧЕНО МЕДЗАКЛАДАМ Й АПТЕКАМ ІЗ ПОЧАТКУ 2024 РОКУ ЗА УКЛАДЕНИМИ ДОГОВОРАМИ

Із аптечними закладами НСЗУ уклала 1 206 договорів про реімбурсацію

Станом на 08.02.2024 НСЗУ виплатила понад 7,38 млрд грн за укладеними договорами. За січень 2024 року сформовано 2479 звітів, 2358 — передані на оплату. На сьогодні оплати отримали 2247 законтрагованих надавачів послуг. Також уже сформовані 2422 звіти за лютий, 1400 — передані на оплату, інші — на підписі в надавачів.

НСЗУ виплатила за Програмою медичних гарантій:

- понад 1,95 млрд грн — за первинну медичну допомогу;
- понад 3,3 млрд грн — за спеціалізовану;

— понад 1,7 млрд грн — за екстрену.

За глобальним бюджетом сформовано 1397 звітів за січень. Із них 1377 передано на оплату, у тому числі 1054 звітів оплачені на загальну суму понад 1,4 млрд грн. За лютий сформовано 1327 звітів. Із них 1268 передано на оплату, у тому числі оплачені 910 звітів на загальну суму понад 1,2 млрд грн.

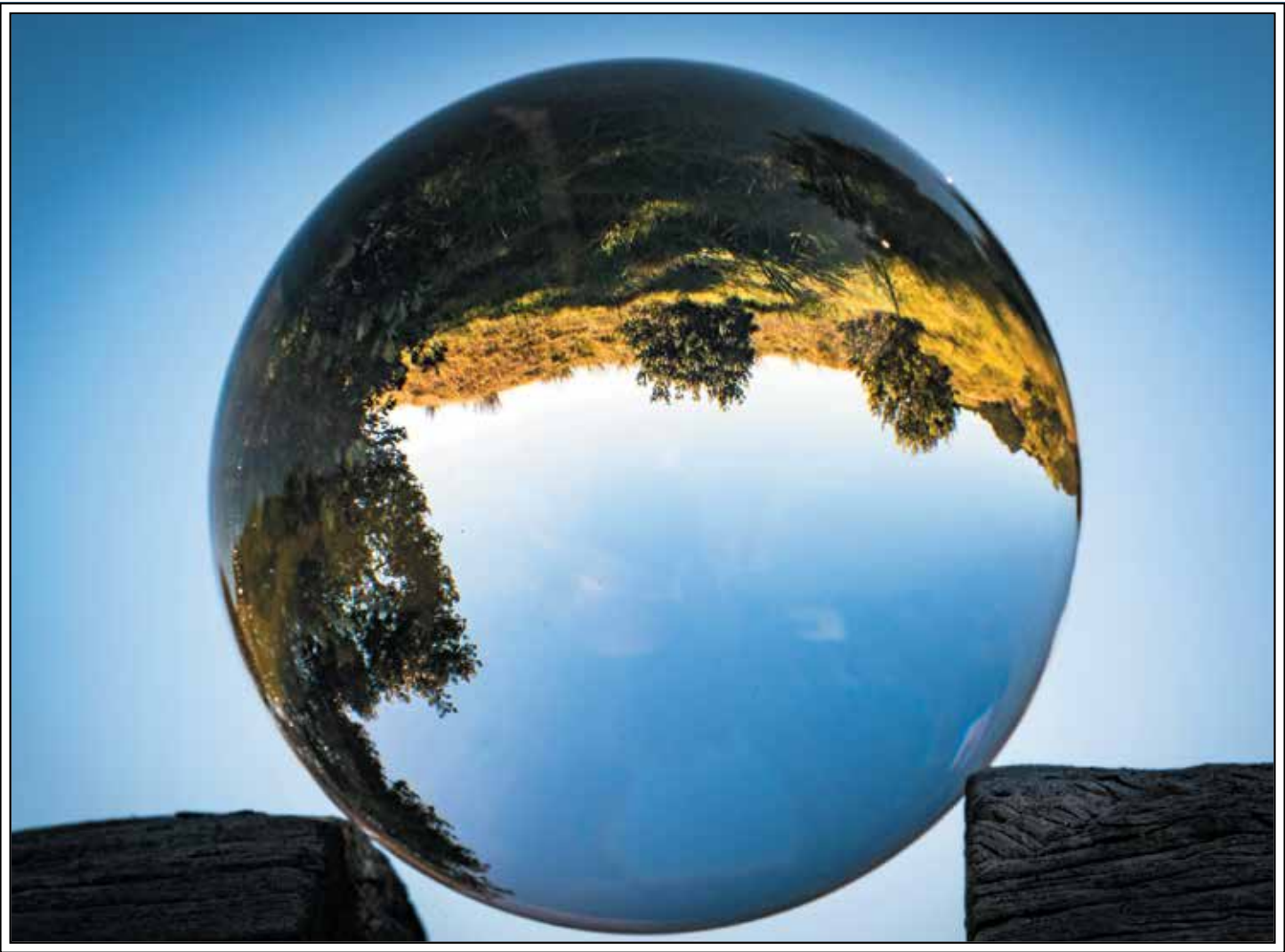
Із аптечними закладами НСЗУ уклала 1206 договорів про реімбурсацію. За першу половину січня 1148 із них отримали понад 342 млн грн. За другу половину січня сформовано 1151 звітів, з них передано на оплату 809 звітів на загальну суму понад 166,7 млн грн.

РОЗПОЧАЛОСЯ ОБГОВОРЕННЯ РАМКОВОГО КЛІМАТИЧНОГО ЗАКОНУ

Запрошують представників громадськості, експертів, науковців, представників бізнесу та органів влади до обговорення проекту закону

На сайті Міндовкільля опублікований проєкт закону “Про основні засади державної кліматичної політики”.

Це рамковий закон, який передбачає створення архітектури кліматичного врядування, забезпечення низьковуглецевого розвитку країни, досягнення кліматичної нейтральності, адаптації до зміни клімату для забезпечення екологічної, продовольчої, енергетичної безпеки України, сталого розвитку країни та виконання її міжнародних зобов’язань.

“Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики» має створити основу для національної

кліматичної політики. Він передбачає створення національної системи інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції поглиначами парникових газів, а також впровадження національної системи відстеження впровадження політик і заходів у сфері зміни клімату” ,– пояснює заступниця Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Вікторія Киресва.

У проєкті акта визначаються:

- основні засади державної кліматичної політики;
- особливості формування та досягнення цілей державної кліматичної

політики;

- засади забезпечення кліматичного планування на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях;
- особливості звітування відповідно до вимог Рамкової конвенції Організації Об’єднаних Націй про зміну клімату та збору даних цих цілей;
- основні засади національної системи відстеження впровадження політик, заходів та прогнозування у сфері зміни клімату.

Запрошуються представники громадськості, експертів, науковців, представників бізнесу та органів влади до обговорення проєкту закону.

НА ОДЕЩИНІ БУДУТЬ ВІДСТРІЛЮВАТИ ДИКИХ ХИЖИХ ТВАРИН

Метою проведення відстрілу є зведення популяції диких хижих тварин до відповідних норм

У зв’язку зі збільшенням чисельності диких хижих тварин на території Ізмайльського району Одеської області, у лютому поточного року розпочинають проводити відстріл цих тварин.

Про це повідомляє “Бессарабія INFORM”. Обмеження щодо полювання, введене за останні два роки, сприяло збільшенню чисельності диких хижих тварин загалом по Одеському регіону. Це ускладнило епізоотичну ситуацію щодо сказу тварин та

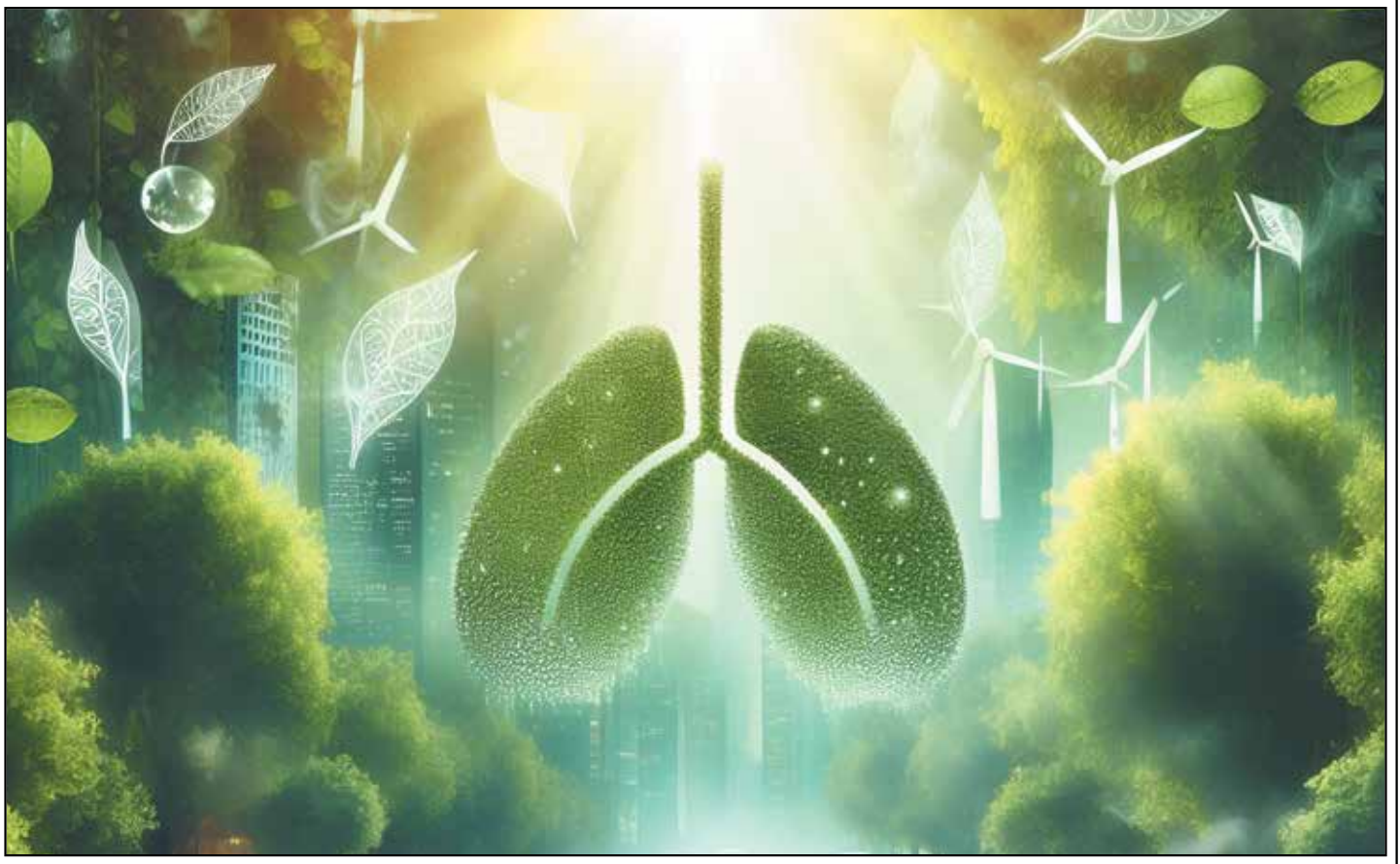
створило загрозу для життя мешканців та цілісності їх майна.

Метою проведення відстрілу є зведення популяції диких хижих тварин до відповідних норм. Це здійснюватиметься в рамках розробленого алгоритму, затвердженого спільним наказом Одеської ОВА та оперативного угруповання військ “Дунай”, із дотриманням всіх норм законодавства України у сфері мисливського господарства та полювання.

В УКРАЇНІ З’ЯВИВСЯ ПЕРШИЙ ДОДАТОК ЕСОСІТУ, ЯКИЙ СПОВІЩАЄ ПРО РАДІАЦІЙНУ Й ХІМІЧНУ НЕБЕЗПЕКУ ТА ЯКІСТЬ ПОВІТРЯ

За словами розробників, інформація буде надходити на телефон, після того, як буде встановлений новий додаток

Команда «Чисте повітря для України» розробила додаток, який сповіщає населення про забруднення повітря. За словами розробників, інформація буде надходити на телефон, після того, як буде встановлений новий додаток EgoCity.

“Без реєстрації, оплат, реклами підписується на оповіщення будь-якої станції моніторингу поруч або на декілька станцій в районі – обмежень немає. Можна перевірити інформацію по цілому місту чи всій Україні”, - говорять розробники.

“Додаток є результатом кількох років наполегливої роботи нашої команди,

оскільки ми дуже хотіли бути впевненими, що надаємо актуальну та достовірну інформацію українцям”, - розповідає Марцела Черноцова, координаторка програми «Чисте повітря для України», експертка ГО «Арніка» (Чехія).

“Цей додаток – перший в Україні інструмент оповіщення населення про погіршення та покращення якості повітря станцій відповідно Українського індексу якості повітря UAQI. Оновлення даних відбувається щохвилини. Додаток “підтягує” дані моніторингу стану повітря та радіаційного фону з обраної вами

станції, аналізує за певним алгоритмом та автоматично сповіщає вас у разі небезпеки”, - пояснює Олексій Трелевський, засновник і куратор найбільшої в Україні мережі громадського моніторингу радіації та якості повітря EgoCity, технічний експерт програми “Чисте повітря для України”, керівник команди розробників додатка.

Надійна та оперативна інформація про якість повітря надається від провідної всеукраїнської мережі громадського моніторингу ЕкоСіті, яка налічує понад 250 станцій по Україні (і кожен день ця цифра збільшується).

НЕЗАКОННА ПОСИЛКА З ТЕРНОПОЛЯ: МИТНИКИ ВИЯВИЛИ ПЕРЕДАЧУ РЕШТКІВ ДАВНІХ ІСТОТ, ЯКИМ 400 МЛН РОКІВ

Виявлені скам’янілості мають культурну та наукову цінність

Київські митники упередили спробу незаконного пересилання з України до Тайваню у міжнародному поштовому відправленні стародавніх скам’янілостей (фосилій), віком 400 мільйонів років. Про це йдеться у повідомленні Державної митної служби.а

Під час митного огляду міжнародного поштового відправлення з Тернополя до Тайваню працівники помітили скам’янілості з химерними обрисами. Митники припустили, що така знахідка може бути старовинною.

Для проведення експертизи скам’янілості одразу скерували до Національного науково-

природничого музею НАН України.

За визначенням експертів, ці скам’янілості – плитки червоного пісковику раннього девону (геологічний період палеозойської ери) з панцирами “риб” Protopteraspis вид видів, а також слабо зцементований вапняк з цілим крабом Daiera speciose та черепашкою червоного моллюска Halyotis sp.

У музеї встановили, що знахідки є оригінальними фосиліями з басейну річки Дністер на Поділлі. Геологічний вік трьох з них становить близько 400 млн років, решткам крабу та моллюска — 10-20 млн років.

У США ПОМЕРЛА ПЕРША У СВІТІ ЛЮДИНА ВІД ВІРУСУ ALASKAROX

Кожен, хто має ураження, повинен звернутися до свого лікаря

Чоловік із півострова Кенай (США) став першою відомою людиною, яка померла від вірусу Alaskarox, або АКРВ, повідомляє Alaska Public Media із посиланням на департамент охорони здоров'я штату.

Чоловік, який помер від АКРВ, був літнім і мав ослаблений імунітет через лікування раку. Його симптоми почалися з великого ураження в області пахв. Пізніше в нього з'явилися більше уражень, схожих на віспу, і його лікар відправив мазок до Центру з контролю та профілактики захворювань, де той був ідентифікований як унікальний штам АКРВ.

Вірус Alaskarox був виявлений в штаті в 2015 році і пов'язаний з іншими подібними вірусами, такими як віспа, коров'яча віспа і мавпяча віспа. Епідеміолог Джудія Роджерс із Відділу охорони здоров'я Аляски сказала, що вірус передусім вражає тварин.

«Віруси роду Orthorovirus є зоонозними вірусами, що означає, що вони циркулюють переважно в популяціях тварин, зрідка потрапляючи на людей», — сказала Роджерс.

Епідеміолог очікує, що будь-які інфекції

АКРВ залишатимуться рідкісними, і малоймовірно, що хтось, хто не має ослабленого імунітету, помре від цього вірусу. Вона наголосила, що нема жодних доказів передачі вірусу від людини до людини.

Підтверджено випадки зараження вірусом Alaskarox лише у шести інших людей, і всі вони проживали в районі Фербенкса. Всі попередні випадки інфікування були від контакту з тваринами. Влада штату перевірила на наявність вірусу дрібних ссавців і виявила його переважно у рудих полівках і білках. Оскільки випадків зараження дуже мало, епідеміологи не знають, як саме люди можуть заразитися вірусом, але Роджерс вважає, що вірус, найімовірніше, передається через прямий контакт з інфікованою твариною.

Чоловік, який помер від вірусу, жив один у лісовій місцевості на півострові Кенай, годував і спілкувався з бродячим котом, який, за його словами, регулярно дряпав його і полював на дрібних ссавців. Кота протестували на вірус африканської чуми м'ясоїдних і отримали негативний результат.

Роджерс сказав, що жителі Аляски мають бути обережними при поводженні з дрібними ссавцями. Люди повинні носити рукавички, коли дістають дрібних ссавців із пасток, і мити руки після цього.

«Якщо ви ловите або полюєте, переконайтеся, що ви намагаєтесь уникнути взаємодії чи контакту ваших домашніх тварин із цими дрібними ссавцями», — закликала Роджерс.

Вона додала, що кожен, хто має ураження, повинен звернутися до свого лікаря.

Бен Вестлі, фахівець з інфекційних захворювань, сказав, що медичним працівникам важливо навчитися розпізнавати ураження віспою.

«Віспяні ураження виглядають досить незвично. І я думаю, що більшість лікарів, які оцінюють висип, скажуть: “Боже, який дивний висип”. Але якщо вони не чули чи не думають про вірус віспи, то не поставлять діагноз», — сказав Вестлі.

За його словами, інші симптоми можуть включати збільшення лімфатичних вузлів, особливо в області біля ураження.

УКРАЇНА СПІЛЬНО З WWF РЯТУЄ ПОПУЛЯЦІЮ НАЙБІЛЬШОЇ НАЗЕМНОЇ ТВАРИНИ

Сьогодні чисельність зубра в Україні скоротилася майже вдвічі

Міндовкілля спільно з WWF-Україна реалізує проєкт «300 км на шляху до кохання та порятунку зубрів» з порятунку популяції зубрів у Нацпарку «Залісся».

У Заліссі не залишилося жодного дорослого самця-зубра. Відстань між потенційною парою – 300 кілометрів.

Щоб зберегти зубрів у Заліссі Міндовкілля спільно з WWF-Україна запланували перевезти туди хоча б одного самця з Вінниччини.

“Одразу зауважимо, що зубри

витривалі тварини і їх транспортування буде здійснюватися з дотриманням усіх рекомендацій науковців. Саме тому такі процедури потребують ретельної підготовки, залучення багатьох фахівців та низку відповідних дозволів. Як тільки усі процедури будуть завершені, фахівці розпочнуть процес возз'єднання тварин. Тож слідкуйте за нашими повідомленнями. Вже скоро ми зможемо показати як самець-зубр з Вінниччини прямує на зустріч до самиці у Залісся”, - йдеться у повідомленні.

Компанія здійснюється у рамках Плану дій для збереження та відтворення зубра в Україні, який Міндовкілля затвердило рік тому. Документ розроблений спільно з WWF-Україна, іншими громадськими екологічними організаціями та науковцями НАН України.

Довідково

Сьогодні чисельність зубра в Україні скоротилася майже вдвічі: 5 субпопуляцій вже зникло, “Залісся” може стати наступним. Тож важливо зробити усе для збереження найбільшої наземної тварини Європи.

6,2 МЛН ГРИВЕНЬ ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ НА РОЗВИТОК САДІВ І ТЕПЛИЦЬ ОТРИМАЛИ АГРАРІЇ ВІД ПОЧАТКУ РОКУ

Гроші будуть спрямовані на розвиток садівництва, ягідництва, виноградарства та тепличного господарства

Аграрії цьогогоріч отримали 6,2 млн гривень грантової підтримки на розвиток садів і теплиць

З початку 2024 року 6,2 млн гривень виплатили 2 агропідприємствам у рамках урядової грантової програми підтримки малого та середнього бізнесу «Робота. Гроші будуть спрямовані на розвиток садівництва, ягідництва, виноградарства та тепличного господарства. Зокрема, на сади виплачено 4,2 млн гривень та на теплиці - 2 млн гривень. Про це йдеться у пресрелізі Мінагро.

З початку дії програми виплачено 711,2 млн гривень 159 суб'єктам господарювання. Зокрема, 541,4 млн гривень отримали 127 господарств на розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства та 169,8 млн гривень – 32 підприємства на теплиці.

Грантова підтримка на розвиток садів і теплиць

Довідково. Урядова грантова програма діє з 1 липня 2022 року і передбачає підтримку малого і середнього бізнесу. Серед її переваг – можливість для кожного бажуючого створити чи розвивати власний бізнес за напрямками «Своя справа», «Свій сад», «Своя теплиця», «Новий рівень».

У 2023 році видано 132 накази на гранти для розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства (440,8 млн грн) і тепличного господарства (159,4 млн грн). Відповідно до наказів планується створення близько 15 тисяч робочих місць.

Гранти надаються у розмірі не більше 70 % вартості проєкту, але не більше 10 млн гривень.

ПО-СПРАВЖНЬОМУ ЗМІНА КЛІМАТУ ПОЧИНАЄТЬСЯ ПІСЛЯ 1,5 ГРАДУСІВ

Поступово стає зрозуміло, яким може бути цей поріг

Уперше за останні дванадцять місяців на планеті стало на 1,5 °C тепліше, ніж було до того, як людина почала підігрівати клімат за допомогою величезної кількості викопного палива. У період із лютого 2023 року по січень 2024 року програма спостереження Землі Copernicus перевищила цю межу. Лише 2023 рік, імовірно, найтепліший за останні приблизно 100 000 років, усе ще був на невеликий крок нижче цієї позначки. Причиною, звісно, є зміна клімату, а також погодний феномен Ель-Ніньйо, який впливає на глобальну температуру, зокрема з осені. Про це розповідає Die Zeit.

Цільовий показник у 1,5 °C раптом перестав бути символічною межею глобального потепління, про яку багато країн світу домовилися в Паризькій кліматичній угоді. Гальмування тут призведе до ще більш суворих погодних і кліматичних умов, ніж ті, які вже відчувають люди в усьому світі сьогодні. Від 1,5 до 2 °C потепління у віддаленому майбутньому рівень моря підніметься на метри, а різниця у впливі теплових хвиль або непередбачуваних повеней, імовірно, буде величезною (IPCC: Спеціальна доповідь про 1,5 °C).

Ми ще не дійшли до цього. Тому що позначки 1,5 °C буде досягнуто, тільки якщо це триватиме кілька років. Згідно з розрахунками Copernicus, довгострокове глобальне потепління становило 1,26 °C в грудні 2023 року й, імовірно, відтоді зросло лише незначно. Але ми дізнаємось це напевно лише через роки.

Теоретично, у нас є час, аби сповільнити глобальне потепління до 1,5 °C. Однак реальність уже вказує на інше майбутнє: якщо світ не розвине більше амбіцій у сфері захисту клімату, планета, ймовірно, нагріється на 3 °C, й адаптуватися до цього буде дедалі важче. У такому світі набагато більше регіонів стануть практично непридатними для життя, ніж зараз. Мільйони людей будуть змушені тікати від екстремальних погодних умов, а цілі екосистеми будуть втрачені. Це все наслідки зміни клімату, яким ще можна запобігти.

Екстремальні погодні умови стають більш руйнівними з кожним кроком до потепління

Теплові хвилі, мабуть, найбільше впливають на людей у всьому світі. Порівняно з іншими екстремальними погодними явищами, вони також особливо добре вивчені. Теплові хвилі,

настільки сильні, що без зміни клімату вони траплялися б лише раз на 10 років, можна очікувати кожні чотири роки після перевищення порогового значення в 1,5 °C. І з кожним додатковим потеплінням ймовірність безпрецедентної спеки різко зростає (див. інфографіку).

Стає надзвичайно спекотно

Екстремальна спека, яка відбувалася б раз на десять років у кліматі без впливу людини, стає все частішою і сильнішою.

Екстремальні теплові явища визначаються як події, при яких максимальна добова температура на суші перевищувалася в середньому один раз на десять років протягом референтного періоду (1850-1900 рр.). Джерело: IPCC

За оцінками, лише в Європі у 2022 році через спеку та її наслідки загинуло близько 60 000 людей. Ця цифра зростає з кожним градусом потепління — в середньому 35 на 1 млн жителів Європи (Nature Medicine: Ballester et al., 2023). При нинішньому населенні ЄС близько 543 млн осіб це означає майже 20 000 додаткових смертей, пов'язаних зі спекою, щоліта. І це при тому, що тут навіть не особливо спекотно порівняно з іншими регіонами світу.

Дослідники тепер також добре

розуміють, як різні ступені потепління можуть впливати на життя людей. При 1,5 °C одна шоста частина всього населення Південної Європи буде страждати від нестачі води (PDF, IPCC: том 2, розділ 13.2.1.2.2, 2022 рік). При 2 градусах це буде більше третини. А при 3 градусах, за оцінками IPCC, цей ризик знову подвоїться. Між кожним кроком потепління є мільйони людей у південній Європі, які (принаймні тимчасово) не мають проточної води, для яких морську воду доводиться очищати за допомогою дорогих опріснювальних установок і для яких стає дедалі важче обробляти поля, особливо влітку.

Особливо за межами Європи екстремальні погодні умови зазвичай впливають на тих, хто найменше відповідальний за їхні наслідки і найменше здатен захистити себе.

Влітку 2022 року повені затопили третину всієї території Пакистану, вбивши близько 1700 людей і залишивши без даху над головою понад 2 млн людей. Повінь ударила по країні, яка вже ледве вийшла з кризового стану. Дослідникам важко передбачити, наскільки ймовірно стане подібна подія після перевищення порогу в 1,5 °C.

Екстремальні посухи також посилили голод у деяких країнах Східної Африки в останні роки. А сильні урагани та циклоні неодноразово руйнують дороги, будинки і населені пункти на узбережжі Атлантичного й Індійського океанів. 1,5 чи 2 °C — ці екстремальні явища будуть посилюватися.

1,5 чи 2 °C вирішують, наскільки високими будуть повені

У той час як різні погодні умови завдають гострої шкоди, океани також теплішають, льодовики в гірських хребтах тануть, а величезні льодовикові щити на Північному та Південному полюсах розпадаються. Зрозуміло одне: рівень моря буде підвищуватися. Питання лише в тому, як швидко і наскільки високо?

До кінця століття 1,5 або 2 °C планетарного потепління, ймовірно, означатимуть різницю в 10 см.

«Це звучить небагато, але це дуже багато. Є багато дуже м'якководних прибережних регіонів, які легко затоплюються водою, що призводить до засолення ґрунтових вод», — каже Данієла Якоб, керівник Центру кліматичних служб Німеччини (Gerics) при Центрі ім. Гельмгольца в Хереоні.

Наслідки: зростаючі руйнування з

кожним штормовим приливом, поля, які стають непридатними для сільського господарства, і джерела прісної води, які втрачаються на невеликих океанських островах, що робить їх практично непридатними для життя. Однак, за підрахунками, при підвищенні температури на 1,5 °C на 10 млн менше людей постраждають від таких наслідків, ніж при підвищенні на 2 °C (PDF, IPCC 2018: розділ 3).

Але океани інертні. Вони продовжуватимуть збільшуватися протягом століть, навіть якщо людина зупинить потепління на 1,5 °C. Через кілька тисячоліть менший захист клімату може означати різницю в кілька метрів. За 2 000 років — проміжок часу, який дослідники припускають для цієї довгострокової тенденції — рівень моря може піднятися на два-шість метрів при потеплінні на 2 °C і на чотири-десять метрів при потеплінні на 3 °C (PDF, IPCC 2021: розділ 9). Однак це не так добре задокументовано, як прогнози на кінець цього століття.

Адаптація стає все більш неможливою після 1,5 °C

Добре ізольований будинок захищає від спеки. Міцно збудований будинок захищає від повеней. Якщо місту не вистаєає води, опріснюють морську воду чи роблять нову свердловину. Якщо для кукурудзи надто сухо, рішенням може стати генна інженерія. Існує незліченна кількість заходів, які можна вжити для мінімізації впливу зміни клімату, і вони є вкрай необхідними.

«Але якщо до кінця століття температура перевищить 2 °C, адаптація буде вже неможливою», — каже дослідник клімату Джейкобс.

З'являться регіони, де, наприклад, більше не можна буде вирощувати культури, які люди могли надійно збирати в минулі століття. Будуть регіони на узбережжях, де жителям доведеться евакуювати свої міста. Або долини річок, які виходять із берегів набагато частіше, ніж у минулому.

Межі адаптації можуть також означати, що протягом року стане занадто спекотно, щоби працювати на звичайній роботі чи добре висипатись, і людям доведеться шукати новий дім. Багато регіонів стануть непридатними для життя для людей, які недостатньо заможні, щоб дозволити собі добре ізольовані будинки з кондиціонерами. Комахи й амфібії все частіше гинуть, а екосистеми втрачаються.

Занадто спекотно для ялинового лісу, занадто сухо для болота, занадто мало їжі

для метелика. Зміна клімату позбавить численні види по всьому світу їхнього нинішнього середовища існування.

Багато видів не переживуть кліматичну катастрофу

Частка видів, які перебувають під загрозою зникнення.

Особливо постраждають комахи-запилювачі, гриби та земноводні, а також рослини. Деякі приклади вже добре помітні: у Німеччині ялиновий ліс, яким його знали люди, більше не існуватиме. В інших місцях тепловодні коралові рифи — найбільш багата на види екосистема в океанах — будуть втрачені, якщо глобальне потепління перевищить 1,5 °C, як стверджують експерти. Це не лише втрата для біорізноманіття. Разом з екосистемами під загрозою опиняються й економічні ресурси. Зміна клімату має свою ціну.

Наближаються критичні пороги для переломних елементів

Із кожним температурним кроком, у кінцевому рахунку стає все більш імовірним, що буде досягнуто переломних моментів. Це стосується частин кліматичної системи, де існують критичні пороги, за якими починають відбуватися речі, що призводять до подальшого непередбачуваного розвитку подій.

Дошові ліси Амазонії, коралові рифи чи лід у Західній Антарктиді — це лише кілька прикладів таких переломних елементів. Одним із добре вивчених прикладів є льодовиковий покрив Гренландії. Дослідники підозрюють, що це поріг, за яким руйнування льодовикового покриву вже неможливо зупинити, і рівень моря різко підніметься.

Існує велика невизначеність щодо того, коли окремі системи перекинуться. Нижче двоградусного порогу дослідники IPCC зазвичай говорять про перекидання великих кліматичних систем як про подію з високим ризиком, але малоімовірну. Що вище піднімається температура, то більш імовірним стає колапс.

«Те, що ми пережили торік, є попередженням про те, що може статися набагато частіше в майбутньому. Якщо подивитися, скільки труднощів уже принесли ці дванадцять місяців — де були пожежі, посухи, нестача води, повені, наводки взимку — то стає зрозуміло, що ми всі постраждали», — каже науковець Джейкобс.

І це буде продовжуватися. Наслідки зрозумілі — так само, як і те, як їх можна стримати.

ПРОДУКТИ, ЩО ПРИСКОРЮЮТЬ СТАРІННЯ МОЗКУ

Експерт пояснила, що вживання занадто великої кількості цукру “вбиває” пам’ять

Деякі продукти можуть прискорити старіння мозку, вважає дієтологиня Серена Пун. Найшкідливішими для мозку вона назвала три продукти, що викликають в організмі запалення.

“Деякі з основних винуватців цього процесу, такі як доданий цукор (цукри та сиропи, додані в продукти під час обробки або переробки), перероблене м'ясо та рафіновані вуглеводи, поширені у стандартному раціоні”, - уточнила вона.

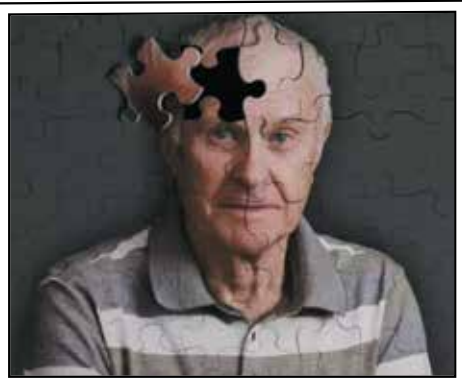
Експерт пояснила, що вживання занадто великої кількості цукру “вбиває” пам’ять і збільшує ризик недоумства. З її слів, цукор наразі можна знайти майже всюди: від

напоїв та десертів до заправок для салатів, замаскованих під “корисні”.

“Вибирайте несолодкі варіанти або спробуйте приготувати їжу вдома, щоб контролювати споживання цукру”, - порадила вона.

Іншим компонентом, від якого слід відмовитись, дієтологиня вважає рафіновані вуглеводи. Вони містяться в білому хлібі, випічці та сухих сніданках. Такі вуглеводи не мають поживної цінності, додала вона. Вони змінюють функції у кількох областях мозку.

Крім того, вона закликала відмовитися від напівфабрикатів, переробленого м'яса.

Бережіть довкілля!

Редакція Green Post
Тираж: 5 000 екз.
Адреса: 03189, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 83-А, прим. 1-7
Редакційні та організаційні питання - +38(050) 800 02 50
Email: sales@greenpost.press

4820228160005